

havo/vwo
2025-2026

Qompas
vind je talent

mentor handleiding

Voorwoord

Een stevige verankering van LOB in school wordt steeds belangrijker. Qompas biedt complete en gestructureerde online LOB-methodes, met een doorlopende leerlijn, waarmee je LOB op jouw school stevig op de kaart zet. [Qompas Academy](#) kan je hierbij ondersteunen.

Omdat goede loopbaanbegeleiding zich richt op het individu, kunnen leerlingen de methodes van Qompas grotendeels zelfstandig doorlopen via een overzichtelijk, adaptief en persoonlijk stappenplan. Hierin staan de ervaringen van de leerling en de eigen ontwikkeling centraal. Daarnaast biedt Qompas uitgebreide informatie over vakken, profielen, opleidingen en beroepen.

Op deze manier maakt Qompas jongeren bewust van hun talenten en vaardigheden en worden leerlingen begeleid bij het maken van weloverwogen keuzes. Leerlingen bouwen automatisch een loopbaandossier op en er is ruimte om eigen ervaringen en plusactiviteiten toe te voegen. Zo wordt het dossier een persoonlijk cv dat de ontwikkelingen van de leerling duidelijk in beeld brengt. Uiteraard voldoen dit loopbaandossier en plusdocument aan alle wettelijke eisen.

Ook kunnen leerlingen in hun online loopbaandossier allerlei documenten, foto's en bewijsstukken omtrent LOB opnemen. Zo hebben zij alles overzichtelijk bij elkaar. Bovendien kan je alle eigen LOB-activiteiten van de school een plaats geven in Qompas. Je hebt namelijk de mogelijkheid om eigen onderdelen aan het stappenplan toe te voegen.

Via het [Qompas leerlingvolgsysteem](#) past de decaan de methodes aan naar de specifieke wensen van jouw school en volg je de voortgang van de leerlingen. Het loopbaandossier kan je als basis gebruiken voor de loopbaangesprekken.

Hoewel de methodes dus voornamelijk online zijn, biedt Qompas ook interactieve uitdagingen en leerzame spellen die je klassikaal en zonder computer kan uitvoeren. Deze handleiding helpt je bij het gebruik van de methodes, daarnaast staan wij natuurlijk ook altijd persoonlijk voor je klaar bij vragen of opmerkingen. Bel daarvoor onze helpdesk op 071-581 55 90 of mail naar helpdesk@qompas.nl.

Met vriendelijke groet,
Het team van Qompas

Inhoudsopgave

Werken met Qompas

Jouw account in Qompas	4
Voortgang volgen	5
Loopbaandossier	12
Tests in Qompas	13
Loopbaangesprek	17
Plusdocument	22
Communicatie in Qompas	23
De rol van ouders/verzorgers	24
Veelgestelde vragen door leerlingen	25
Loopbaancompetenties in Qompas	27

Lesmethodes en materialen

Lessen in de Qompas methode	29
Leerjaar 1	30
Leerjaar 2	35
Leerjaar 3	39
Leerjaar 4-6	45
Starten met het Qompas werkboek	50
Leerjaar 1	51
Leerjaar 2	54
Leerjaar 3	57

Qompas voor de klas

Qompas voor de Klas	62
Werken met Qompas voor de Klas	63

Overig

Qompas Compleet	66
Qompas Academy	67
Keuzegids	68
Colofon	72

Jouw account bij Qompas

Iedereen die werkt met Qompas heeft een account en een EntryCard-code nodig. Deze code zorgt voor de koppeling met het leerlingvolgsysteem van jouw school. Jouw collega-decaan nodigt je uit via Qompas, zo krijgt je jouw EntryCard-code. Heb je al een account? Dan kan je dat natuurlijk blijven gebruiken. Heb je geen toegang meer tot dit account, dan kan je kijken op de pagina [veelgestelde vragen](#) of contact opnemen met de helpdesk (071-581 55 90 of helpdesk@qompas.nl).

Een account maken

- 1 Jouw decaan stuurt je een uitnodiging om een account aan te maken. Heb je nog geen uitnodiging ontvangen? Vraag jouw decaan dit te doen. Je hebt deze uitnodiging nodig om op een juiste manier toegang te krijgen tot het [Qompas leerlingvolgsysteem](#) van jouw school.
- 2 Klik in de uitnodigingsmail op 'Ik heb nog geen account'.
- 3 Volg de stappen in het menu. De Entrycard-code wordt automatisch aan jouw account gekoppeld.

Mogelijkheden van jouw account

Met jouw account heb je toegang tot het [Qompas leerlingvolgsysteem](#). Deze website gebruik je om de voortgang van de leerlingen zien.

Je hebt ook toegang tot de leerlingmethode via [Qompas Talent](#). Deze website gebruik je om opdrachten inhoudelijk te bekijken. Via het leerlingvolgsysteem heb je toegang tot deze website.

Als jouw school [Qompas voor de klas](#) afneemt, heb je daarnaast toegang tot alle klassikale lessen in deze module.

Gegevens wijzigen

Via [Qompas Accountbeheer](#) kan je jouw persoonlijke gegevens wijzigen. Deze gegevens kan je alleen zelf wijzigen.

Voortgang volgen

Via het [Qompas leerlingvolgsysteem](#) kan je zowel de voortgang van complete klassen zien, als individuele leerlingen bekijken.

Voortgang van klassen volgen

Om de voortgang van complete klassen te zien ga je naar 'Leerlingen en klassen' en klik je op 'Klassen'. Hier heb je de keuze uit het tabblad 'Klassenoverzicht' en het tabblad 'Downloads'. Binnen het tabblad downloads kan je van een hele klas de profielkeuze formulieren, loopbaandossiers of plusdocumenten downloaden.

In het tabblad klassenoverzicht zie je welke klassen er aan jou zijn gekoppeld door de decaan. Hieronder een beschrijving van dit overzicht:

Hulp nodig? ▾ Beheerder Qompas beheer Test Marijke Koot ▾

Qompas leerlingvolgsysteem Zoeken naar leerlingen, klassen of pagina's... menu

home > leerlingen & klassen > klassen

Leerlingen **Klassen**

Hier vind je een overzicht van alle klassen. Afhankelijk van je rechten zie je alle klassen of enkel de klas(sen) waar je aan gekoppeld bent. Klik verder om de voortgang van leerlingen in een handig overzicht te zien.

Klassenoverzicht Downloads

zoeken Klas aanmaken +

niveau niveau leerjaar leerjaar schooljaar schooljaar reset filter

klasmaam	coaches	aantal leerlingen	klascodes	acties
havo leerjaar 1 havo/vwo 1 – 2022/2023		1 van de 4	K9TK-T3MW	Bekijk klas
havo leerjaar 2 havo 2 – 2022/2023		3 van de 4	6SJD-PUGZ	Bekijk klas
havo leerjaar 3 havo 3 – 2022/2023		3 van de 4	G4UR-B6HU	Bekijk klas

De klascodes waarmee leerlingen zich kunnen aanmelden voor de klas.

Het aantal leerlingen in een klas en het aantal leerlingen dat zich met behulp van de klascodes aan jouw klas heeft gekoppeld. Zo kun je controleren of je alle leerlingen hebt.

Klik op 'Bekijk klas' om de voortgang van de klas en individuele leerlingen te bekijken.

Klik op 'Bekijk klas'. Je krijgt nu de keuze uit:

- **Leerlingenoverzicht**
- **Opdrachtenoverzicht**
- **Profielkeuzeoverzicht**
- **Studiekeuzeoverzicht**

Leerlingenoverzicht

Hier vind je alle leerlingen die zich hebben aangemeld voor die klas. Door op het te klikken kan je de naam, het leerlingnummer, het e-mailadres en het wachtwoord van de leerling wijzigen. Bij een wijziging van het e-mailadres of het wachtwoord ontvangt de leerling een bevestigingsmail. Door op het pijltje te klikken kan je de gegevens van de leerling bekijken.

Selecteer een klas

H3

Opdrachtenoverzicht

Leerlingenoverzicht

Profielkeuzeoverzicht

Studiekeuzeoverzicht

Hier vind je een overzicht van alle leerlingen die zich hebben aangemeld. Je kunt zien in welke klas de leerling zit, welke methode wordt gebruikt en welk stappenplan voor de leerling is klaargezet.

0 leerlingen uit de klas verwijderen

zoeken

☐	naam	laatst ingelogd	acties
☐	Leerling 1 1234		
☐	Leerling 2 4567		
☐	Leerling 3 567		
☐	Leerling 4 789		
☐	Leerling 5		

Opdrachtenoverzicht

Hier zie je in één overzicht welke leerling welke opdrachten gemaakt heeft.

Selecteer een klas

H3

Opdrachtenoverzicht Leerlingenoverzicht Profielkeuzeoverzicht Studiekeuzeoverzicht

Hieronder tref je een overzicht aan waarin je kunt zien of een opdracht 'afgerond', 'nog niet mee begonnen' of 'mee bezig' is. Horizontaal worden de leerlingen uit de klas weergegeven.

Download opdrachtenoverzicht

	Leerling 1	Leerling 2	Leerling 3	Leerling 4	Leerling 5
Profielkeuze (...)					
Stap 1: Starten met je pro...					
* De profielkeuzel	✓	✓	✓	✓	✗
* Goede reden, slechte r...	✓	✗	✓	✗	✗
Stap 2: Profielkeuze- en v...					
Profielkeuzetest	✗	✗	✗	✗	✗
Vakkentest	✗	✗	✗	✗	✗
Stap 3: Over mij					
* Wie ben ik?	✗	✗	✓	✗	✗
* Zo ben ik (niet)!	✗	✗	✓	✗	✗

Het * geeft aan dat deze opdracht verplicht is.

De leerling is met deze opdracht bezig.

De leerling heeft deze opdracht afgerond.

De leerling heeft deze opdracht nog niet afgerond.

Je kan het opdrachtenoverzicht ook downloaden via de roze knop 'Download opdrachtenoverzicht'.

Profielkeuze overzicht

Hier zie je, indien van toepassing, de gemaakte profielkeuzes van jouw klas met de bijbehorende matchscores.

Hieronder zie je de gemaakte profielkeuzes. Door op de matchscore te klikken krijg je te zien waar deze op is gebaseerd, en wat er met de leerling besproken kan worden.

[Keuzeformulieren exporteren](#)

Profielkeuzeformulieren openen of sluiten
Deze actie is van toepassing op leerlingen die op dit moment in onderstaande tabel een profielkeuzeformulier hebben ingevuld.

[Keuzeformulieren sluiten](#)

naam	matchscore & profiel	keuzedatum	acties
Leerling 1	4 Definitieve keuze Havo - Natuur en Techniek	11-6-2025	Profielkeuzeformulier openen of sluiten Wijzig Download Exporteer
Leerling 2	4 Definitieve keuze Havo - Natuur en Gezondheid	11-6-2025	Profielkeuzeformulier openen of sluiten Wijzig Download Exporteer
Leerling 3	3 Definitieve keuze Havo - Natuur en Gezondheid	11-6-2025	Profielkeuzeformulier openen of sluiten Wijzig Download Exporteer
Leerling 4	3 Definitieve keuze Havo - Economie en Maatschappij	11-6-2025	Profielkeuzeformulier openen of sluiten Wijzig Download Exporteer
Leerling 5	Nog geen score beschikbaar	n.v.t.	Wijzig Exporteer

Door op de **'Matchscore'** te klikken krijg je meer uitleg. De score laat zien in hoeverre de gemaakte profielkeuze overeenkomt met de uitslagen van tests en opdrachten in Qompas. De Matchscore geeft in een overzicht op welke punten de profielkeuze wel en niet matcht.

Het is een tool om te zien of input of actie noodzakelijk lijkt, bijvoorbeeld in de vorm van een loopbaangesprek.

Je kan de profielkeuzes van jouw leerlingen aanpassen wanneer dat nodig is. Klik hiervoor op het potloodje. Verder kan je de profielkeuzes downloaden naar een Excel- of pdf-bestand of er een exportbestand van maken voor in het roosterprogramma. Klik voor al deze functies op de roze knop **'Keuzeformulieren exporten'**.

Studiekeuzeoverzicht

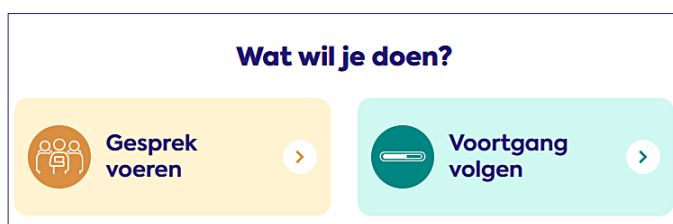
Hier vind je, indien van toepassing, de gemaakte studiekeuze en het **'Risicoprofiel'**. Om tussentijds overstappen of afhaken tegen te gaan heeft Qompas het risicoprofiel ontwikkeld bij de studiekeuze. Deze score is gebaseerd op de intertestet en de persoonlijkheidstest die de leerlingen doorlopen, die vervolgens door ons programma worden gekoppeld aan kenmerken van de verschillende studies. Als je het loopbaandossier van de leerling downloadt is het risicoprofiel van de gekozen studie zichtbaar op het voorblad. Een hoog risicoprofiel betekent niet dat de leerling deze studie niet kan doen, maar wij raden deze leerling wel aan aanvullend onderzoek te doen.

Voortgang van leerlingen volgen

Om de voortgang van leerlingen te volgen klik je in het menu op 'Leerlingen en klassen' en vervolgens op 'Leerlingen'. Hier zie je alle leerlingen die in klassen zitten die aan je gekoppeld zijn. Door op > te klikken kom je bij het persoonlijke voortgangsoverzicht van de leerling. Hier zie je onder andere de gemaakte profiel- of studiekeuze, in welke klas de leerling zit en met welk e-mailadres de leerling zich aanmeldt. Daarnaast vind je hier de onderstaande tabbladen: Samenvatting, Stappenplan, MySkills, Plusactiviteiten, Downloads en Opmerkingen.

Samenvatting

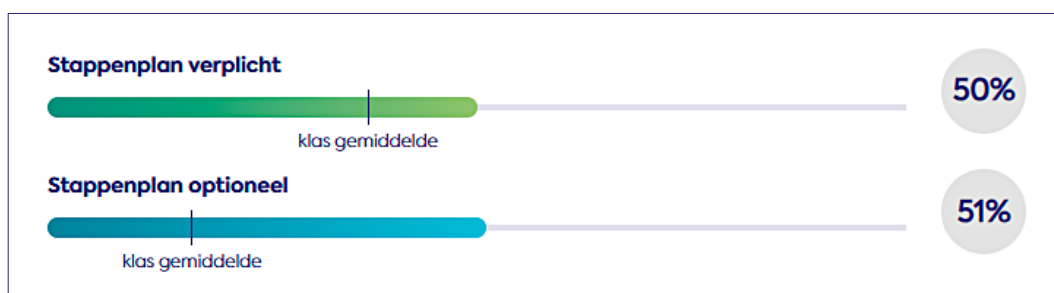
Door hier op 'Gesprek voeren' te klikken, kan je vervolgens kiezen waarover je een gesprek wilt voeren.

Zo krijg je snel te zien wat de leerling over dat onderwerp heeft opgeslagen.

Daarnaast zie je op deze pagina hoever de leerling is met het stappenplan. Dit wordt vergeleken met alle andere leerlingen in de klas. Zo zie je of de leerling voor- of achterloopt.

Door op 'Voortgang volgen' te klikken, kom je uit bij het stappenplan dat de leerling aan het maken is en kan zijn/haar antwoorden en voortgang zien.

Hieronder kun je het stappenplan inzien waar de leerling op dit moment aan werkt. Elke stap en afzonderlijke opdracht kan hieronder bekeken worden. Stappenplannen waar een leerling (een jaar) eerder aan heeft gewerkt kun je vinden onder 'stappenplan archief'.

Huidig stappenplan | **Stappenplan archief**

Stappenplan: Leerjaar 1 vwo atheneum

Stap	Status	Opdrachten
Step 1: Een goed begin	AFGEROND	(3 van de 3 opdrachten verplicht)
Step 2: Mijn eigenschappen ontdekken	AFGEROND	(1 van de 7 opdrachten verplicht)
Step 3: Mijn ervaringen	AFGEROND	(2 van de 2 opdrachten verplicht)
Step 4: Onderbouwvakken	AFGEROND	(7 van de 3 opdrachten verplicht)
Step 5: Afsluiting leerjaar 1	NOG NIET DEBART	(2 van de 2 opdrachten verplicht)
Opdracht 1: Snapshot leerjaar 1	NOG NIET DEBART	
Opdracht 2: Naar de tweede	NOG NIET DEBART	
Zelf aan zet		(0 van de 1 opdrachten verplicht)

Stappenplan

Hier zie je de stappen en opdrachten die de leerling doorloopt. Klik de stap en opdracht open om antwoorden van de leerling te zien. Stappenplannen waar een leerling eerder aan heeft gewerkt kan je vinden onder 'Stappenplan archief'.

Loopbaandossier

Leerlingen bouwen binnen Qompas automatisch aan een [loopbaandossier](#) door de opdrachten en tests te maken. Hier zie je per onderwerp de resultaten. Door te klikken op 'Download het loopbaandossier' kan je het loopbaandossier van de leerling bekijken en inzetten voor het voeren van een loopbaangesprek.

MySkills

Hier kunt zien hoe de leerlingen zichzelf beoordeeld hebben op de vaardigheden die de decaan heeft ingesteld. Ook kan je hier de leerlingen beoordelen en aantekeningen van de gesprekken maken. De decaan moet MySkills activeren voordat het gebruikt kan worden.

Plusactiviteiten

Hieronder zie je welke plusactiviteiten vanuit school zijn toegevoegd en welke activiteiten een leerling zelf heeft opgenomen. Ook kan je hier een plusactiviteit toekennen aan een leerling door op 'Plusactiviteiten toevoegen' te klikken.

Downloads

Hier vind je alle documenten van de leerling die gedownload kunnen worden. De leerling kan deze documenten zelf ook downloaden vanuit zijn of haar account.

Opmerkingen

Hier kan je opmerkingen over een leerling plaatsen voor jouw collega's. Deze opmerkingen kunnen alleen gelezen worden door de beheerder van de school of begeleiders van de leerling. Opmerkingen worden zichtbaar voor nieuwe begeleiders als deze leerling overgaat naar een andere vo- of mbo-school die Qompas gebruikt.

Veelgestelde vragen

Ik zie de juiste klassen/leerlingen niet in het klassenoverzicht. Wat gaat er niet goed?

Controleer allereerst of de filters bovenaan de lijst correct staan. Heb je bijvoorbeeld de juiste schooljaren aan staan? Als mentor zie je alleen de klas(sen) en leerlingen waar de decaan je aan heeft gekoppeld. Vraag na bij de decaan of je wel aan de juiste klas gekoppeld bent.

Een leerling geeft aan meer voortgang te hebben gemaakt dan ik zie in het leerlingvolgsysteem. Wat moet ik doen?

De voortgang die je ziet in het [Qompas leerlingvolgsysteem](#) is altijd actueel. Het is dan ook aan te raden om onze helpdesk (helpdesk@qompas.nl of +31 (0)71 - 581 55 90) te bellen of mailen aangezien de redenen van een melding als deze uiteenlopen. Voortgang kan in ieder geval maar op één manier echt verdwijnen en dat is als de leerling zelf aangeeft dat hij/zij helemaal opnieuw wil starten met het programma.

Een leerling heeft niet het volledige stappenplan van vorig schooljaar afgemaakt. Wat nu?

Leerlingen zien in hun programma alle stappenplannen waar ze ooit enige voortgang in hebben gemaakt. Het stappenplan van vorig jaar is dus ook nog zichtbaar en er is nog steeds in te werken. Dit is terug te vinden via het '**stappenplan archief**' van de leerling. Je kan de leerling het werk van vorig jaar daardoor laten inhalen, dit is echter niet nodig om het stappenplan van dit jaar te maken.

Ik wil een leerling helemaal opnieuw laten beginnen met het programma. Hoe doe ik dat?

Dit kan uitsluitend via het account van de leerling zelf. De leerling kan op [Qompas Talent](#) klikken op '**Bewerk je gegevens**' en daarna op '**Start opnieuw met het stappenplan**'. Deze actie verwijdert alle voortgang in die specifieke methode en is **niet** terug te draaien.

Het loopbaandossier

Als leerlingen werken in de opdrachten van Qompas ontstaat automatisch een loopbaandossier. Dit is een doorlopend online dossier, dat leerlingen opbouwen gedurende alle jaren dat ze met Qompas werken. Ze kunnen het gebruiken als leidraad voor een gesprek met decaan, mentor, ouder/verzorger en bij hun gesprek voor een vervolgopleiding. Het dossier is ook altijd te downloaden in pdf-formaat. De exacte inrichting van het loopbaandossier kan verschillen. Hier zie je welke onderdelen je tegen kan komen:

Het voorblad

Op deze pagina staan gegevens van de leerling, zoals de naam, klas, mentor en het schooljaar. Er is, mits van toepassing, ook zichtbaar welke tests wanneer zijn gemaakt en welke vakken- en/of studiekeuze er is gemaakt. Op het voorblad is ruimte voor aantekeningen en onderaan de pagina is ruimte voor een handtekening van de leerling zelf, de ouders en de LOB-begeleider van school.

Eigen opdrachten

Jouw decaan heeft de mogelijkheid om antwoorden op zelfgemaakte opdrachten in het dossier te laten verschijnen. Deze kunnen onder bestaande kopjes of onder eigengemaakte kopjes worden geplaatst.

Geüploade documenten

Leerlingen kunnen naar eigen inzicht documenten in hun loopbaandossier uploaden. Deze verschijnen samen met in het stappenplan geüploade documenten achteraan het loopbaandossier. In de pdf-versie van het dossier zijn deze documenten aan te klikken om ze te openen.

Ervaringen

De ervaringen die leerlingen gedurende hun schoolcarrière opslaan, verschijnen uiteraard in het loopbaandossier. Welke ervaringen worden uitgelicht bepaalt de leerling zelf in de afsluitende stappen van elk jaar.

Naast al deze informatie bevat het loopbaandossier ook informatie over:

- De profielkeuze en de motivatie van de keuze;
- Beroepen, studies, interesses, hobby's en bijbaantjes van de leerling;
- Uitslagen van de persoonstypetest, beroepentest en competentietest;
- Feedback van de ouders op de tests en profiel- en studiekeuze;
- De studiekeuze en motivatie van deze keuze.

Tests in Qompas

Persoonstypetest (onderbouw havo/vwo leerjaar 2)

Doel van de test

- Leerlingen een dieper inzicht geven in hun gedrag en waarden;
- Kaders bieden om na te kunnen denken over (des)interesse in bepaalde richtingen;
- Leerlingen verrassen met (beroeps)richtingen waar zij mogelijk nog niet aan gedacht hadden;
- 360° feedback op de uitslag te verzamelen door anderen de test over hen te laten maken.

Inhoud van de test

De test bevat 30 vraagstellingen. Leerlingen kiezen telkens uit vier opties een meest en minst bij zichzelf passend antwoord. Vijftien vraagstellingen gaan over gedrag en vijftien over werkwaarden.

Als uitslag volgt een gecombineerde score op de binnen loopbaanoriëntatie veel gebruikte RIASEC-schalen, voor beter begrip hernoemd naar Praktisch, Onderzoekend, Creatief, Mensgericht, Ondernemend en Gestructureerd. Hierbij wordt ook genoemd bij wat voor beroepsrichtingen (vmbo) je hoogst scorende types het beste passen.

Interpreteren en nabespreken

Maak zelf de test om bekend te raken met de zes types. Meer informatie over de RIASEC-schalen is ook op internet te vinden.

Leerlingen focussen zelf vooral op de meest concrete delen van de uitslag: passende richtingen of beroepsgroepen. Juist vanuit de zes types valt echter veel te leren over het 'waarom' van voorkeuren. Laat leerlingen in hun eigen woorden de types en hun score uitleggen, zodat je misinterpretaties kan herkennen (maar maak het geen overhoring!). Vraag wat zij wel en niet in zichzelf herkennen. Probeer samen te bedenken hoe de types terugkomen in interessante richtingen, beroepen, opleidingen, vakken of profielen.

Bij deze test is ook belangrijk: kijk naar de laagst scorende types! Die worden geregeld sterker als 'niet passend' ervaren dan de mate waarin hoge scores als wél passend ervaren worden. Deze laag scorende types lenen zich ook heel goed om concreet te kunnen duiden waarom ze bepaalde richtingen níet interessant vinden.

Profielkeuzetest (havo/vwo leerjaar 3)

Doel van de test

- Leerlingen bekend maken met algemene thematiek van de profielen.

Inhoud van de test

De test bestaat uit 48 stellingen die op vierpuntsschaal beantwoord worden. De stellingen richten zich op een combinatie van interesses, capaciteiten, motivatie en belangstelling. Via 6 brede constructen die gemeten worden (taal, maatschappij, kunst, economie, exact, life science) krijgen zij een procentuele score op de vier profielen.

Interpreteren en nabespreken

Deze test zetten wij aan het begin van ons profielkeuzedeel, want hij is vooral nuttig voor wie nog nauwelijks een voorkeur heeft voor de profielen. Omdat een breed karakterprofiel wordt gebruikt voor berekening van de uitslag is de uitslag vooral te begrijpen in de zin van: "Jouw type zien we

veel bij profiel ..." en niet zozeer als mate van 'fit'. Voor wie al een richting in gedachten heeft zal de uitslag dan ook niet snel als verrassing komen. Als dat wel zo is: herkennen ze bepaalde karaktereigenschappen die meer archetypisch bij een andere richting passen? En hoe kunnen ze die dan toepassen in de richting van hun keuze?

Beroepstypetest (havo/vwo leerjaar 3)

Doel van de test

- Leerlingen inzicht geven in hun persoonskenmerken;
- 'Competenties' en 'valkuilen' introduceren;
- 360° feedback op de uitslag verzamelen door anderen de test over hen te laten maken.

Inhoud van de test

De beroepstypetest bestaat uit twee onderdelen: 'Wie ben ik?' (66 stellingen) over persoonskenmerken en 'Wat kan ik?' (44 stellingen) over vaardigheden. De stellingen worden op een vierpuntsschaal beantwoord. Als uitslag krijgen leerlingen de 5 hoogst scorende types uit een totaal van 39.

Interpreteren en nabespreken

De types uit deze test zijn gebaseerd op veel voorkomende beroepen. Bijvoorbeeld: 'De onderzoekende laborant', of: 'De expressieve artiest'. Hoewel de reflecterende online opdracht dit ook aanstipt, worden deze types nog wel eens geïnterpreteerd als (uitsluitend) slaand op het beroep: "maar ik wil helemaal niet in een laboratorium werken!". De types moeten echter opgevat worden als conceptuele beschrijvingen van een mens-/arbeidstype. Bespreek daarom met leerlingen wat voor beeld ze hebben bij het omschreven type en wat zij daarvan (wel én niet) in zichzelf herkennen.

Beroepentest onderbouw (havo/vwo leerjaar 3)

Doel van de test

- Eerste kennismaking met beroepsclusters;
- Kadering van de eigen interesses in beroepstermen.

Inhoud van de test

Leerlingen beoordelen 77 stellingen omtrent beroepsactiviteiten. Als uitslag krijgen zij een score op de 11 beroepssectoren waar zij in de lesmethode ook mee interacteren. Deze zijn open te klikken naar beroepsgroepen.

Interpreteren en nabespreken

Interpretatie van deze test is vrij eenduidig, al zullen beroepsnamen niet altijd bekend zijn. Het is in het algemeen verstandig om bij een bespreking leerlingen zelf te laten uitleggen wat hun uitslag betekent. In dit geval kan je ook specifiek vragen naar wat voor beroepen zij dan voor zich zien bij hun hoogst (en eventueel laagst) scorende clusters en wat ze daarin aantrekt (of niet).

Persoonstypetest bovenbouw (havo/vwo leerjaar 4)

Doel van de test

- Leerlingen een dieper inzicht geven in hun gedrag en waarden;
- Kaders bieden om vanuit waarden na te denken over (des)interesse in bepaalde richtingen;
- Leerlingen verrassen met studies/beroepen waar zij nog niet aan gedacht hadden;
- 360° feedback op de uitslag verzamelen door anderen de test over hen te laten maken.

Inhoud van de test

In de test schalen leerlingen zichzelf 40 keer in op een 9-puntsschaal tussen twee 'uitersten'. Dat kunnen duidelijke tegenstellingen zijn, maar ook begrippen die elkaar niet per definitie uitsluiten. Dit genereert een radardiagram ('spinnenweb') met daarin een weergave van hun score op de zes persoonstypes uit het RIASEC-model.

Interpreteren en nabespreken

Zie ook de bespreekpunten bij de 'Persoonstypetest onderbouw'.

Specifiek voor de bovenbouwversie is in interpretatie belangrijk om niet te veel gewicht aan kleine scoringsverschillen te geven. In de bovenbouw wordt de uitslag niet heel sterk afgerond, waardoor een preciezer beeld gevormd wordt. Het blijft echter belangrijk om 'het grote plaatje' leidend te laten zijn.

Competentietest (havo/vwo leerjaar 4)

Doel van de test

- Leerlingen een beeld geven van hun sterkere en zwakkere competenties;
- 360° feedback op de uitslag verzamelen door anderen de test over jou te laten maken.

Inhoud van de test

De test bevat 80 stellingen die leerlingen beantwoorden op een 7-puntsschaal. Deze stellingen meten een twintigtal competenties, onderverdeeld in de clusters 'Interpersoonlijk en communicatie', 'Werkcompetenties' en 'Denkvermogen, inzicht en talent'. Leerlingen zien hun score ten opzichte van een jaarlijks vernieuwde normgroep in 'stanines': negen intervallen die elk in breedte gelijk staan aan een halve standaardafwijking van de gemiddelde score.

Interpreteren en nabespreken

Interpretatie van de gemeten competenties is eenvoudig, maar de betekenis van een staninescore kan complex zijn. Daarom zijn scores aan te klikken voor een duiding in tekst.

Omdat deze test, in tegenstelling tot alle andere tests in de methode, in zekere zin een mate van 'goed' (hoge scores op veel) en 'fout' (lage scores in veel) in zich draagt is enige oplettendheid geboden. Een leerling die vanuit negatieve insteek zichzelf erg laag inschat op alles, zal dat negatieve beeld bevestigd zien worden in de uitslag. Andersom ook: '(sociaal)wenselijke' antwoorden kunnen leiden tot een te positief beeld.

Om dit te corrigeren raden we nadrukkelijk aan om leerlingen te instrueren dat zij de mogelijkheid gebruiken om derden uit te nodigen voor deze test. De mening van anderen geeft in dit geval vaak een veel eerlijkere weergave van pluspunten en valkuilen.

Interesstetest (havo/vwo leerjaar 5)

Doel van de test

- Leerlingen tonen welke studiegroepen aansluiten op hun interesses;
- De 'long tail' aan minder bekende studies ontsluiten voor leerlingen met een te eenzijdig beeld;
- De bewaarmap vullen met relevante studies.

Inhoud van de test

Het eerste onderdeel bevat een variabel aantal vragen waarin leerlingen plaatjes sorteren.

Deze staan voor interessegebieden. Op basis hiervan krijgen zij, achter de schermen, een eerste globale score op +/- 130 interesses. Dit wordt gebruikt voor het tweede deel, waarin leerlingen telkens de best bij deze score passende bachelor- of ad-studie uit +/- 400 gepresenteerd krijgen. Leerlingen geven aan of dit hen interessant lijkt. Maar zij kunnen vanuit de gepresenteerde studie ook doorredeneren: welke interesse zien ze graag sterker of minder sterk vertegenwoordigd? Op

basis van deze aanpassing wordt een nieuwe best passende studie berekend en is het weer aan de leerling om die te beoordelen. Na een vastgesteld aantal positief beoordeelde studies verschijnt de mogelijkheid om te stoppen, maar leerlingen kunnen doorgaan zo lang zij willen.

Interpreteren en nabespreken

In zekere zin is dit meer een 'studiezoektool' dan een test. Interpretatie is ook niet echt van toepassing. Na het maken van de interesseset zal in het loopbaandossier van de leerlingen wel een volledig beeld schetsen van hun voorkeuren, wat bij allerlei soorten bespreking kan ondersteunen.

Beroepsinteressesettest bovenbouw (havo leerjaar 5, vwo leerjaar 6)

Doel van de test

- Leerlingen confronteren met realistische beroepsactiviteiten;
- Een concreet idee geven van passende beroepsrichtingen;
- Een 'beroepsactiviteiten'-score toevoegen aan de uitslag van de 'persoonstypetest bovenbouw'.

Inhoud van de test

Leerlingen zien eerst telkens vier beroepssituaties. Zij kiezen een meest en minst favoriete. Op basis hiervan worden een aantal beroepssectoren voorgesteld om verder te onderzoeken. Na selectie daarvan gaat de test verder door specifieke beroepsactiviteiten voor te leggen, die door de leerlingen beoordeeld worden. Als uitslag volgt een serie hoog scorende beroepsgroepen. Deze zijn open te klikken naar specifieke beroepen. Ten slotte zien leerlingen bij welke types uit de 'persoonstypetest bovenbouw' hun beroepenuitslag het beste past.

Interpreteren en nabespreken

Voor nabespreking geldt ook hier: laat leerlingen vooral zelf uitleggen wat hun uitslag betekent. Hoe zien zij het werk in die beroepsgroepen voor zich? Wat lijkt hen leuk, wat niet?

Goed om te bespreken bij deze test is de uitslag in types uit de persoonstypetest. Dit laat zien of de zelf ingeschatte persoonlijkheid in lijn is met de voorkeur voor beroepen. Het is overigens niet per definitie onwenselijk wanneer dit niet matcht. Integendeel: een zeer ondernemend ingestelde wetenschapper of een zeer mensgericht ingestelde IT'er zouden eerder juist een aanwinst zijn voor hun beroepsgroep. Het is in dit geval echter wél belangrijk om zo duidelijk mogelijk te maken waar precies motivatie uit geput wordt, omdat de kans op een mismatch met werk of studie hoger is.

Het loopbaangesprek

Een goed loopbaangesprek helpt leerlingen bij hun ontwikkeling en oriëntatie. We hebben het loopbaandossier gemaakt om jou hierbij optimaal te ondersteunen. We tonen daarin overzichtelijk gegevens over voorkeuren, persoonseigenschappen en testresultaten. Het bespreken daarvan hoeft niet ingewikkeld te zijn! Over bijna elk onderdeel kan je de volgende open vragen stellen:

- Wat lijkt je (niet) leuk aan ... ?
- Hoe kun je ... inzetten bij je favoriete vak/studie/beroep, denk je?
- Wat hiervan herken je wel/niet in jezelf?
- Vertel eens in je eigen woorden wat deze uitslag volgens jou betekent.
- Hoe zie je ... zelf voor je?

Vraag door en sta open voor wat leerlingen aangeven. Zo ontstaat een prettig en leerzaam gesprek.

Hieronder enkele voorbeeldvragen die je een leerling kan stellen over een aantal veelvoorkomende onderdelen in het loopbaandossier.

Vakken onderbouw

- Heb je altijd dezelfde soort vakken leuk gevonden, ook op de basisschool?
- Omschrijf eens wat je daarin motiveert.
- Welk cijfer zou je het liefst verbeteren? Waarom deze en hoe kun je dat aanpakken?
- Als je één vak mocht laten vallen, welke zou dat zijn? Waarom die?

Mijn onderbouwvakken

Op de basisschool vond je **Geschiedenis en Gym** leuk. Je vond **Rekenen en Biologie** niet leuk.

Nu vind je **Handvaardigheid en Tekenen** leuk. Je vindt **Rekenen** niet leuk.

Handig voor later

Niet handig voor later

Ha	Te	Dr	Ak	Da	Du	Ec	Ve	Nat	Lo
Bi	Gs	Mu	Nask	Ne	Tech	Wi	En	Fr	Inf
Schk	Re								

Kwaliteiten

- Omschrijf eens een situatie waarin jouw kwaliteit(en) liet zien. Wat gebeurde er? Wat deed jij toen?
- Hoe gebruik je jouw kwaliteiten nu al op school? Hoe zie je dat voor je in je studie/beroep later?
- Welke kwaliteit(en) zou je graag nog erbij hebben?

★ Mijn kwaliteiten

Jouw kwaliteiten zeggen veel over wie jij bent. Eerder heb ik in Qompas aangegeven dat jij de kwaliteiten 'Zorgzaam zijn' en 'Initiatief nemen' goed bij jezelf vindt passen.

Jouw kwaliteiten

+++ Zorgzaam zijn

+++ Initiatief nemen

Profielkeuze

- Vond je je profielkeuze een makkelijke of moeilijke keuze om te maken? Leg uit.
- Van welke vakken in dit pakket word je enthousiast? Waarom?
- Zie je op tegen bepaalde vakken? Waarom?

Definitieve profielkeuze

Profiel: Vwo Atheneum – Natuur en Techniek

Test leerling krijgt van ons matchscore 4, of: 'matige match'. Dat betekent dat de leerling een keuze heeft gemaakt die niet erg goed past bij de resultaten uit Qompas. Het kan ook zijn dat we te weinig gegevens hebben om een accurate(re) schatting te maken.

We raden begeleider(s) aan om te onderzoeken waar deze score vandaan komt. Dat kan bijvoorbeeld door de leerling te vragen naar onderstaande punten. Neem ook het loopbaandossier en / of de ingevulde opdrachten van het stappenplan door.

Let wel: deze negatieve score betekent niet per definitie dat een andere keuze hoger zou scoren. Uit de voorkeuren van een leerling kan theoretisch ook volgen dat geen enkele keuze echt 'matcht'.

Dit profiel past goed, want...

Dit vakkenpakket geeft toegang tot de favoriete studies van Test leerling.

Dit profiel past slecht, want...

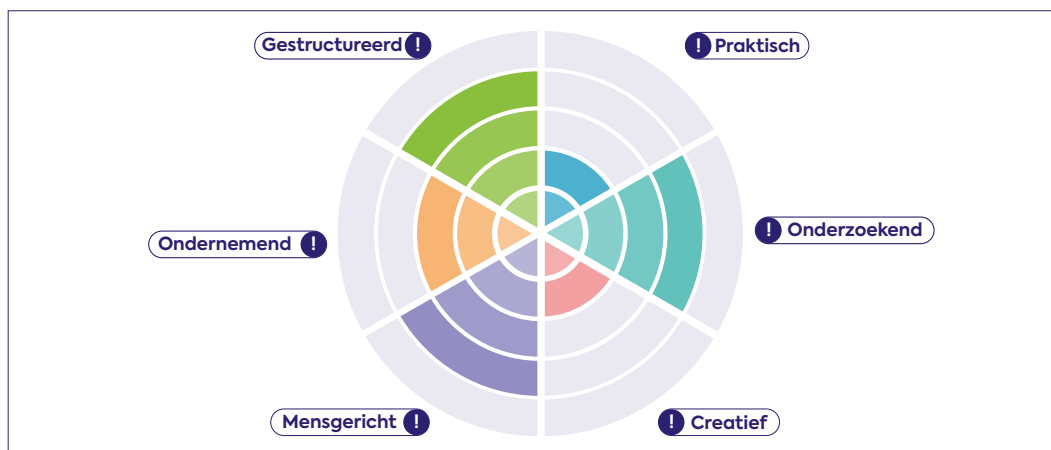
Test leerling heeft het vak Scheikunde negatief beoordeeld.

Gemeenschappelijk deel

- ✓ Nederlands
- ✓ Engels

Mijn persoonstype

- Omschrijf wat je hoog (én laag!) scorende types volgens jou inhouden.
- Herken je jezelf in de hoog scorende types? Welke onderdelen ervan wel/niet?
- Herken je dat de laag scorende types niet bij jou passen? Waarom?
- Kijk nu eens naar je opgeslagen vakken/profielen/studies/beroepen. Probeer vanuit deze types te motiveren waarom die wel/niet bij je passen.

Mijn beroepen en studies

- Omschrijf eens hoe volgens jou een dag in deze studie/dit beroep eruitziet.
- Probeer eens, aan de hand van gegevens in dit loopbaandossier, aan mij uit te leggen waarom deze studie/dit beroep bij jou past.
- Wat kun je nu doen om erachter te komen of dit echt bij je past?

Toegevoegd in 2024 – 2025	
Administratief medewerkers, documentalist en personeelsfunctionarissen	+
Advocaten, officieren van justitie, gerechtsdeurwaarders	+
Hotel-, toerisme en vrijetijdsmanagers	+
Organisatieadviseurs, strategisch consultants en bedrijfskundigen	+
Economen, adviseurs, managers en administratieve functies	+
Docenten, onderzoekers, wetenschappers en onderwijskundigen	+
Juridische beroepen, openbaar bestuur en beleidsmedewerkers	+
Bestuurskundigen en beleidsmedewerkers	-
Reisbegeleiders en reisbranchemedewerkers en -managers	-

Ervaringen

- Wat was voor jou de belangrijkste ervaring van dit (school)jaar? Waarom die?
- Is er een ervaring die je achteraf liever anders had aangepakt? Hoe dan?
- Welke ervaringen hoop je op te doen in het komende jaar?

Mijn ervaringen

2025 - 2026

Nieuwe ervaring toevoegen

31 mei 2025

Gesprek met mijn broer over studeren

Mijn broer heeft verteld over hoe studeren eruit ziet en daar heb ik vragen over gesteld. Ik heb nu een veel beter idee erbij.

5 februari 2025

Vrijwilligerswerk bibliotheek

Ik heb een dagje meegelopen bij de bibliotheek. Hier mocht ik mensen helpen en boeken terugzetten

Tip: Wanneer leerlingen bezig zijn met hun studiekeuze, kan [de Keuzegids](#) helpen om inzicht te krijgen in opleidingen en mogelijkheden.

Tip: Heb je behoefte aan extra ondersteuning bij loopbaangesprekken? Bekijk dan eens de [Workshop Loopbaangesprekken](#).

Het Plusdocument

Het 'Plusdocument' is een overzicht waarin wordt bijgehouden welke extra activiteiten en ervaringen een leerling heeft opgedaan buiten het gewone lesprogramma. Denk hierbij aan activiteiten zoals vrijwilligerswerk, projecten of deelname aan een debatclub. Dit noemen we 'brede vorming'. Het doel van het plusdocument is om leerlingen te helpen hun persoonlijke ontwikkeling, interesses en talenten zichtbaar te maken en goed te kunnen toelichten. Scholen mogen zelf bepalen wat ze in het plusdocument opnemen. Zo kan iedere school het document op een manier invullen die past bij de eigen visie en bij wat belangrijk is voor hun leerlingen.

Het plusdocument in het Qompas leerlingvolgsysteem

Via het onderdeel 'Mijn school' in het [Qompas leerlingvolgsysteem](#), kan een decaan aangeven welke relevante 'plussen' er te verdienen zijn op school gedurende alle leerjaren. Denk bijvoorbeeld aan deelname aan de leerlingenraad, redacteur zijn voor de schoolkrant of het volgen van een extra vak. Een decaan kan de plusactiviteit een naam en omschrijving geven.

Plusactiviteiten toekennen

Je vindt het onderdeel 'Plusactiviteiten' in het overzicht van elke leerling. Wanneer je een plusactiviteit wilt toekennen aan de leerling, kan je dit doen door te klikken op de button 'Plusactiviteiten toevoegen'. Selecteer vervolgens welke activiteit je aan de leerling wilt toekennen. Leerlingen hebben ook de mogelijkheid om zelf activiteiten toe te voegen die ze relevant vinden. Deze staan onder 'Persoonlijke plusactiviteiten'.

Het plusdocument printen

Dit document kan in een pdf-document gedownload en geprint worden, kijk hiervoor bij de 'Downloads' van de leerling. Op deze manier kan het document bijvoorbeeld ook ondertekend worden meegegeven aan de leerling aan het einde van het schooljaar en/of diplomauitreiking. Wil je het plusdocument van jouw hele klas downloaden? Ga hiervoor naar het onderdeel 'Downloads' naast het 'Klassenoverzicht'.

Communicatie

Onder 'Communicatie' in het [Qompas leerlingvolgsysteem](#) kan je berichten sturen aan leerlingen en collega's. Bovendien vind je hier relevante documenten voor het werken met Qompas. Onder 'Communicatie' vind je de volgende zes functionaliteiten: 'e-mails', 'dashboardberichten', 'documenten', 'nieuwsbrieven', 'qompas research' en 'trainingen en workshops'.

E-mails

Met dit onderdeel kan je berichten sturen aan individuele leerlingen, hele klassen en collega's. Klik op 'E-mail versturen' om een bericht op te stellen. Vervolgens kies je in de geadresseerdenbalk aan wie je de e-mail wilt versturen. Je kan ook een bijlage aan het bericht toevoegen.

Dashboardberichten

Het onderdeel 'Dashboardberichten' bevat verschillende mogelijkheden.

- **Beheerberichten:** hier plaats je korte berichten voor collega's, eventueel voorzien van een bijlage. Deze berichten zijn voor hen zichtbaar op de homepage van het [Qompas leerlingvolgsysteem](#).
- **Schoolberichten:** hier schrijf je korte berichten voor de leerlingen. Ze zien deze berichten op de homepage van hun eigen Qompas leerlingomgeving.
- **Planning:** hier zet je in een bijlage de LOB-planning klaar voor collega's. Ze vinden die op de homepage van het [Qompas leerlingvolgsysteem](#).

Documenten

Hier vind je ondersteunende documenten bij het werken met Qompas, zoals:

- Informatie voor ouders/verzorgers
- Evaluatieformulieren
- LOB-planningen
- Een ouderavondpresentatie

Nieuwsbrieven

Hier vind je alle nieuwsbrieven die Qompas heeft verzonden.

Qompas research

Hier vind je lopende en uitgevoerde onderzoeken en hun resultaten.

Trainingen en workshops

Hier vind je het aanbod van trainingen en workshop van Qompas, zoals de workshop 'Loopbaangesprekken voeren'.

De rol van ouders/verzorgers

Ouders* die betrokken zijn bij de loopbaanontwikkeling van hun kind hebben een positieve invloed op de studie- en beroepskeuze van hun kind. Qompas geeft je daarom een aantal handvatten om ouders bij het keuzeproces te betrekken.

Ouderavondpresentatie

Aan het begin van het schooljaar organiseren de meeste scholen een ouderavond. Het werken met de LOB-methode(s) van Qompas kan hier onderdeel van uitmaken. Tijdens deze avond kun je laten zien wat de methodes inhouden en wat er van ouders en kinderen wordt verwacht. Hier-voor kan je de PowerPointpresentatie van Qompas gebruiken, deze is te vinden in het [Qompas leerlingvolgsysteem](#) binnen het onderdeel 'Communicatie', onder 'Documenten'.

Ouderbrief

Je kan gebruik maken van de voorbeeldbrief die Qompas heeft opgesteld voor ouders. Deze brief vind je op dezelfde plek als de ouderavondpresentaties (zie hierboven). In deze brief staat uitgelegd wat de bedoeling is van het werken met de methode(s) van Qompas. Je kunt deze brief bijvoorbeeld aan het begin van het schooljaar versturen of meegeven aan de leerlingen of ouders zelf.

Online ouderopdrachten

Leerlingen hebben op verschillende momenten de mogelijkheid om hun ouders te betrekken. Denk hierbij aan het maken van tests over hen, het geven van feedback op de profiel- en studie-keuze en enkele opdrachten die de ouders met hun kind kunnen maken, zoals een opdracht over hun beroep.

* Overall waar 'ouders' staat, is ook 'ouder', 'verzorgers' of 'verzorger' te lezen.

Benieuwd hoe ouders hun kinderen kunnen ondersteunen bij loopbaankeuzes? Kijk dan op [onze website](#) voor meer informatie.

Veelgestelde vragen door leerlingen

Op deze pagina vind je antwoorden en oplossingen voor allerlei vragen die leerlingen kunnen hebben over Qompas. De meeste ‘technische’ problemen kan de leerling gemakkelijk zelfstandig of samen met jou oplossen.

Accounts en inloggen

► Ik ben mijn inloggegevens vergeten.

Bij het inloggen op Qompas kan de leerling klikken op de knop ‘**Vergeeten?**’. Vervolgens vult de leerling het e-mailadres in, waarmee het Qompas-account is geregistreerd. Daarop wordt een automatisch bericht verstuurd waarmee het wachtwoord aangepast kan worden. In dit bericht staat ook de gebruikersnaam. **Let op!** Wachtwoorden zijn spatie- en hoofdlettergevoelig!

► Inloggen lukt niet en ik weet niet meer welk e-mailadres ik gebruikt heb.

Het juiste e-mailadres kun je mogelijk vinden in het [Qompas leerlingvolgsysteem](#), door de leerling daar op te zoeken. Dat is alleen mogelijk als de leerling eerder met Qompas gewerkt heeft en daarvoor een e-mailadres heeft gebruikt. Lukt dat niet, neem dan contact op met de helpdesk (helpdesk@qompas.nl).

► Inloggen lukt niet en ik heb geen toegang meer tot mijn e-mailadres.

Bel of mail onze helpdesk (helpdesk@qompas.nl of +31 (0)71 - 581 55 90) of laat de leerling dat doen. Vermeld het probleem en het oude e-mailadres.

► Het programma zegt dat mijn e-mailadres al geregistreerd staat bij Qompas.

Blijkbaar heeft de leerling al eerder een account aangemaakt. Als hij/zij niet meer weet in te loggen op dat account, ga dan verder zoals bij ‘Ik ben mijn inloggegevens vergeten’. Laat de leerling in geen geval een nieuw account aanmaken.

► Ik krijg geen activatiemail.

Het gebeurt soms dat een mailbericht direct in de ‘spam’ of ‘ongewenste berichten’ komt. Check deze mappen dus ook even. Soms is het bericht vertraagd en duurt het een paar minuutjes. Misschien heeft de leerling een typefout gemaakt. Probeer nogmaals een account aan te maken. Als dat lukt, heeft de leerling de eerste keer per ongeluk een ander e-mailadres ingevoerd. Lukt het nog steeds niet? Neem dan contact op met de helpdesk (helpdesk@qompas.nl of +31 (0)71 - 581 55 90).

► Ik wil mijn accountgegevens wijzigen.

Voor het wijzigen van gegevens kunnen leerlingen inloggen op [Qompas Accountbeheer](#).

► Ik heb het verkeerde Qompas-account aan mijn ELO-account gekoppeld.

Stuur een e-mail over het probleem naar onze helpdesk (helpdesk@qompas.nl).

Codes activeren

► Ik heb geen klascode. Hoe kom ik daaraan?

Leerlingen ontvangen de klascode van de mentor of decaan. De code staat in het [Qompas leerlingvolgsysteem](#) naast de klasnaam in het klassenoverzicht onder **'Leerlingen en klassen'**.

► Ik krijg de melding: 'Ongeldige klascode'. Wat nu?

Let op dat er geen spelfout gemaakt wordt. Een klascode is altijd 8 tekens: een combinatie van cijfers en letters. Je vindt de codes onder **'Klassen'** in het onderdeel **'Leerlingen en klassen'**.

► Ik krijg de melding: 'De klas zit vol. Neem contact op met je mentor of decaan.'

De decaan kan de klasgrootte aanpassen om ervoor te zorgen dat de leerling zich alsnog kan aanmelden.

► Ik krijg de melding: 'De school heeft geen ticket om uit te geven. Neem contact op met je mentor of decaan.'

De ticketsoort die de leerling nodig heeft is niet meer op voorraad. De decaan kan tickets nabestellen via de Qompas helpdesk (helpdesk@qompas.nl).

Werken in Qompas

► Ik ben antwoorden en/of voortgang kwijt.

Dit kan betekenen dat leerlingen aan een nieuw stappenplan gekoppeld zijn door de decaan. Vraag dit even na. Als daar geen sprake van is, mail dan onze helpdesk (helpdesk@qompas.nl).

► Ik loop vast in het stappenplan

Als leerlingen een foutmelding krijgen, dan horen we dat graag. Mail helpdesk@qompas.nl. Als een leerling een opdracht wil afsluiten maar dat lukt niet, kijk dan terug bij eerdere vragen in de huidige opdracht. Vermoedelijk is er iets niet volledig beantwoord.

► Hoe upload ik een bestand?

Zorg dat de leerling het werk ergens opslaat waar het bestand makkelijk terug te vinden is. Laat de leerling het bestand een naam geven die hoort bij de opdracht. Leerlingen kunnen de meest gangbare bestandstypen uploaden naar Qompas, waaronder: .doc/.docx/.pdf/.xls/.xlsx/.ppt/.pptx/.jpg/.jpeg. De maximum bestandsgrootte is 50 MB.

Op een **PC**: klik op **'Upload'** en zoek het op.

Op een **iPad**: sla je document op in iCloud, Google Drive of Dropbox. Als je tikt op **'Upload'** in Qompas krijg je de optie om een document uit een van deze drie opslagdiensten te uploaden.

Op een **Chromebook**: sla je document op in de map **'Downloads'**. Upload het daarvandaan.

► De uitkomst van een test klopt niet.

Soms komt de testuitslag niet overeen met wat leerlingen verwachten. Vraag hen hoe dat komt: weerspiegelt de uitslag iets wat ze goed kunnen, maar niet leuk vinden? Of andersom? Leerlingen kunnen de test opnieuw maken via de knop **'Opnieuw beginnen'** bij de uitslag.

Tip: Laat leerlingen niet te lang nadenken en iets 'extremer' antwoorden (bijv. vaker "++" invullen). Zo komen er eerlijkere resultaten uit. Het is belangrijk dat ze de uitkomst niet proberen te sturen.

► Ik weet allang wat ik wil. Waarom moet ik werken met Qompas?

Ook als leerlingen al weten wat ze willen, is het nuttig om serieus met Qompas te werken. Het bevestigt of ze op de juiste weg zijn.

Stel vragen als: klopt het beeld dat je hebt? En als je eerste keuze niet lukt, wat zou dan een goed alternatief zijn?

Loopbaancompetenties in Qompas

Marinka Kuijpers, Frans Meijers en Annemarie Winters¹, experts op het gebied van loopbaanontwikkeling van leerlingen en begeleiding door docenten, ontwikkelden vijf loopbaancompetenties; vaardigheden die de leerlingen moeten ontwikkelen om zelf passende keuzes te kunnen maken voor hun loopbaan². Het doel is 'leren kiezen'. Om te leren kiezen is 'zelfsturing' een belangrijk concept. Bij loopbaanbegeleiding is het vooral belangrijk dat leerlingen zelf nadenken over zichzelf en hun toekomst. Het is daarbij niet voldoende om alleen te informeren over opleidingen en beroepen, maar ook om het gesprek aan te gaan en de juiste vragen te stellen. Qompas helpt daarbij.

Kwaliteitenreflectie – Wat kan ik het best?

Definitie

Nadenken over en achterhalen van sterke kanten die van belang zijn voor de loopbaanontwikkeling.

Toelichting

Het gaat om sterke kanten die iemand in verschillende situaties kan inzetten, zoals 'creatief', 'inlevend', 'nauwkeurig' of 'praktisch'. In het onderwijs gaat het vaak over wat leerlingen niet kunnen en nog moeten leren en veel minder over waar ze goed in zijn of willen worden. Het is belangrijk je kwaliteiten te kennen, om in te schatten wat voor soort werk bij je past.

Motievenreflectie – Waar ga en sta ik voor?

Definitie

De beschouwing van de wensen en waarden die van belang zijn voor de persoonlijke loopbaan.

Toelichting

Ervaringen die indruk hebben gemaakt op leerlingen kunnen ze gebruiken om zicht te krijgen op wensen en waarden. Waarden kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op hoe mensen met elkaar omgaan of hoe problemen worden aangepakt. Waarden uit zich vaak in leefregels: uitgangspunten waarnaar je handelt.

Werkexploratie – Waar kan ik doen waar ik het best in ben en leren waar ik goed in wil worden?

Definitie

Het zoeken van werk waarbij de eisen die gesteld worden, nieuwe ontwikkelingen, uitdagingen, cultuur en problemen overeenkomen met de normen en waarden die je hebt. Of waar je aan wilt werken op een manier die bij je past.

Toelichting

Een gesprek over een werkervaring of vakbekwaamheid wordt pas loopbaangericht als er expliciet aandacht is voor het vormen van een realistisch en passend toekomstbeeld van de leerling. Het gaat er dus niet alleen om of een leerling past bij de eisen en waarden/normen van een beroep, maar ook om welke werkzaamheden en werksituaties passen bij de kwaliteiten en motieven van de leerling.

Loopbaansturing – Hoe kan ik zorgen dat ik het beste uit mezelf haal?

Definitie

Het bespreken van acties van de leerling om een volgende stap te zetten in zijn loopbaanontwikkeling. Loopbaansturing is toekomstgericht plannen, kiezen en beïnvloeden van het leer- en werkproces.

Toelichting

De begeleider stimuleert de leerling om zelf de volgende stappen te bedenken, daagt hem uit om iets te doen wat hij spannend vindt en wil leren. De leerling leert door verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen leerproces en de eigen loopbaan. Dit betekent niet dat leerlingen niets hoeven te doen of leren wat ze niet willen, maar dat leerlingen uitgedaagd worden om binnen de context waarin dingen moeten, iets op te pakken wat ze willen leren of waarin ze zichzelf kunnen bewijzen.

Netwerken – Wie kan mij helpen om te worden wie ik wil zijn?

Definitie

Het opbouwen, gebruiken en onderhouden van een netwerk.

Toelichting

Voor loopbaanreflectie, werkexploratie en loopbaansturing kunnen leerlingen gebruik maken van een netwerk; van anderen. Voor loopbaanontwikkeling is van belang wie je kent en wie jou kent. Als een leerling een vraag, een opdracht of een probleem heeft, kan de begeleider samen met de leerling nagaan:

- Wie de leerling kent die hij direct kan benaderen om hierbij te helpen;
- Wie meer over het onderwerp weet, maar die de leerling niet persoonlijk kent;
- Hoe de leerling iemand kan benaderen.

Afwisseling online & klaslokaal

Bepaalde onderdelen van Qompas zijn ontworpen om leerlingen zelf aan het denken te zetten over de vragen die horen bij loopbaancompetenties. De methode gaat daarbij uit van een afwisseling van online stappen en offline bespreklessen.

- Eerst gaan leerlingen zelfstandig aan de slag op de laptop: individueel nemen ze informatie op en reflecteren ze op hun eigen kwaliteiten, ambities en plannen.
- Daarna volgen klassikale bespreklessen met groepsgesprekken en/of extra opdrachten. Hierin evalueren leerlingen hun antwoorden, reflecteren ze op de testuitkomsten, praten ze met elkaar over het keuzeproces en alle mogelijkheden en activeert de docent de leerlingen richting een volgende keuze.

¹Meijers, F., Kuipers, M. en Winters A. (2010), Leren kiezen / kiezen leren. Een literatuurstudie, Expertisecentrum Beroepsonderwijs.

²De uitleg van de loopbaancompetenties is gebaseerd op het boekje 'Keuzes in ontwikkeling'

Overzicht van online Qompas stappen

Leerjaar 1

Les account aanmaken	30
Een goed begin	31
Mijn eigenschappen ontdekken	31
Mijn ervaringen	32
Onderbouwvakken	33
Afsluiting leerjaar 1	33

Leerjaar 2

Beter kijken naar jouw eigenschappen	35
Later!	35
Waar ik goed in ben	36
Persoonstypetest	37
Afsluiting leerjaar 2	38

Leerjaar 3

Starten met je profielkeuze	39
Profielkeuze- en vakkentest	39
Over mij	40
Waar ik goed in ben	40
Beroepstypetest	41
Na de middelbare school	42
Beroepentest onderbouw	42
Voorlopige profielkeuze	43
Definitieve profielkeuze	43
Afsluiting leerjaar 3	44

Leerjaar 4-6

Start	45
Persoonstypetest bovenbouw	45
Competentietest	46
Interesstetest	46
Beroepentest bovenbouw	47
Loopbaandossier	47
Afsluiting	48

Leerjaar 1

Les Account aanmaken

Leerdoelen

- De leerling leert hoe hij of zij een account aanmaakt binnen Qompas.

Vorbereiding

- Zorg voor computers met internetverbinding voor elke leerling.
- Iedere leerling heeft een e-mailadres nodig.
- Noteer jouw klascode op het bord.
- Zorg dat je zelf bent ingelogd op [Qompas leerlingvolgsysteem](#), ga vervolgens naar 'Leerlingen & klassen' en daarna naar '→ Klassen'.

Tip: Werk je met [Qompas voor de klas](#)? Start dan nu de les 'Account aanmaken in Qompas'.

Introductie

- Vertel waarom de leerlingen met Qompas gaan werken. Vertel bijvoorbeeld dat ze met de opdrachten uit Qompas meer over zichzelf leren: wie ben je? Wat vind je leuk? Wat is je talent? Het gaat over hun toekomst en dat ze daarvoor keuzes (leren) maken. Leg uit dat de leerling eerst een account moet aanmaken om met Qompas te kunnen werken.
- Geef aan dat het doel van deze les dan ook is om een account aan te maken.

Klassikaal

- Laat de leerlingen naar [Qompas Talent](#) gaan en op 'Account aanmaken' klikken.
- De leerlingen doorlopen nu de stappen van het account aanmaken:
 - Het invoeren van een e-mailadres.
 - Het bevestigen van het e-mailadres, dit doen ze door op 'account bevestigen' te klikken in de e-mail die ze krijgen.
 - Het invoeren van een wachtwoord.
 - Het invoeren van hun persoonlijke gegevens.
 - Het afronden van het inschrijven.
- De leerlingen kunnen nu voor het eerst inloggen op Qompas.
- Bij het inloggen voeren de leerlingen eerst eenmalig hun klascode in. Je kan nu de leerlingen live in jouw klas zien komen.
- Laat de leerlingen eventueel nu de eerste stap 'Qompas?' maken.

Afsluiting

Vraag de leerlingen wat ze dit jaar hopen te leren bij LOB.

Leerjaar 1 stap ‘Een goed begin’

Leerdoelen

- De leerling kan uitleggen wat LOB is.
- De leerling kan zijn of haar droomtoekomst beschrijven.
- De leerling stelt een doel op voor LOB.

Introductie

- Vertel kort over wat LOB bij jullie op school inhoudt. Welke activiteiten organiseren jullie, welke verwachtingen hebben jullie van de leerlingen.
- Vertel waarom jullie Qompas gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan: “Jullie kunnen het loopbaandossier gebruiken als voorbereiding op de loopbaangesprekken” of “Zo wordt automatisch een loopbaandossier opgebouwd.”
- Laat de leerlingen nu de opdrachten in Qompas maken.

Verwerking

- De leerlingen leren wat LOB is: wat betekent het woord? Wat gaat er de komende jaren gebeuren? Er wordt geschetst dat LOB geen vak is, maar een soort persoonlijke ontwikkeling en de rol van Qompas hierin wordt duidelijk gemaakt.
- De leerlingen denken na over hun droomtoekomst. Ze denken onder meer na over waar ze zullen wonen, met wie ze omgaan, wat voor werk ze doen en of ze nog dezelfde hobby's hebben. Daarnaast schrijven ze een korte brief aan hun toekomstige zelf. De leerlingen bedenken een LOB-doel voor dit schooljaar. Als ze er geen weten, geven we tips op basis van de [loopbaancompetenties](#). Daarnaast schrijven leerlingen een brief aan zichzelf waarin ze opnemen hoe ze hun doel gaan behalen. In de stap ‘Afsluiting leerjaar 1’ komen we terug op het gestelde doel.

Afsluiting

Vraag de leerlingen wat ze dit jaar hopen te leren bij LOB.

Tip: Werken jullie met [Qompas voor de klas](#)? De lessen ‘Het loopbaandossier dat ben jij’, ‘Loopbaancompetenties’, ‘Wie wil je zijn’ en ‘Doelen stellen’ sluiten goed aan op de opdrachten in deze Qompas stap.

Leerjaar 1 stap ‘Mijn eigenschappen ontdekken’

Leerdoelen

- De leerling kan vertellen welke eigenschappen bij hem of haar passen.

Introductie

- Geef aan dat de opdrachten die de leerlingen gaan maken, gaan over hoe ze zichzelf zien. Welke positieve eigenschappen hebben ze nu?
- Laat de leerlingen in tweetallen bespreken welke eigenschappen ze kunnen noemen en of ze mensen kennen met die eigenschappen.

Tip: Geef aan dat het belangrijk is om geen namen te noemen.

- Bespreek klassikaal enkele eigenschappen. Wanneer is het handig om die eigenschap te hebben? Laat de leerlingen vooral met situaties komen.
- Laat de leerlingen nu de opdrachten in Qompas maken.

Verwerking

- De leerlingen schetsen wie ze zijn en krijgen uitleg over wat eigenschappen zijn. Daar naast kiezen leerlingen in een aantal situaties een respons en krijgen ze op basis daarvan een profielschets. Tenslotte stellen ze zelfstandig vast welke eigenschappen ze bij zichzelf vinden passen.
- De leerlingen scherpen hun zelfbeeld verder aan door te kijken naar situationeel gedrag. Ze doen dit ook door te kijken naar minder vertoond gedrag.
- De leerlingen nodigen anderen via e-mail uit om mee te denken over hun eigenschappen. Ze zien vervolgens wat hun genodigden bij hen vinden passen en reflecteren hierop.

Afsluiting

Laat de leerlingen in tweetallen bespreken welke twee eigenschappen ze goed bij de ander vinden passen.

Voor een klassikale verwerking: geef drie eigenschappen en wijs een leerling aan. Laat deze leerling de drie eigenschappen aan drie klasgenoten toebedelen.

Tip: Werken jullie met [Qompas voor de klas](#)? De les ‘**Het allerbelangrijkste**’ sluit goed aan op de opdrachten in deze Qompas stap.

Leerjaar 1 Stap ‘Mijn ervaringen’

Leerdoelen

- De leerling kan zijn of haar ervaringen opslaan en bijwerken in Qompas.

Tip: Heeft jouw klas een gezamenlijke activiteit gehad? Denk bijvoorbeeld aan een sportdag, een uitje, een project of een ander soort ervaring. Dan kan je jouw leerlingen aanraden om deze ervaring te gebruiken in de opdrachten.

Introductie

- Vraag de leerlingen naar wie er als klein kind wel eens heeft gevoetbald.
- Vraag nu naar wie er op voetbal zit of heeft gezeten.
- Vraag enkele leerlingen die op voetbal zitten; wat ze zo leuk vinden aan de sport en wat niet. Vraag dit ook aan enkele leerlingen die niet op voetbal zitten.
- Leg uit dat één keer voetballen een ervaring is; je hebt er iets van geleerd, namelijk of je het wel of niet leuk vindt. Die ervaring zorgt ervoor dat je iets over jezelf leert.
- Vertel nu dat er in deze les gekeken wordt naar hun ervaringen: Wat hebben ze er tot nu toe van geleerd.
- Laat de leerlingen nu de stap ‘**Mijn ervaringen**’ maken.

Verwerking

- De leerlingen slaan een of meerdere ervaringen op in Qompas, zo kunnen leerlingen hierop reflecteren en deze opslaan in hun loopbaandossier.
- De leerlingen denken na over wat je hobby over jou als persoon zegt.

Tip: De leerlingen kunnen ook ervaringen toevoegen via het [burgerschapsdossier](#). Sommige ervaringen hebben raakvlakken met zowel burgerschap als LOB. Deze ervaringen komen dan zowel in het burgerschaps- als het loopbaandossier van de leerling te staan.

Afsluiting

Vraag een van de leerlingen om over zijn/haar hobby te vertellen, maar vraag hen hierbij de volgende reflectiestappen aan te houden: **doe** (wat heb je meegemaakt), **kijk** (erop terugkijken, wat gebeurde er?), **denk** (wat betekende dit voor jou?) en **leer** (welke vervolgstappen kan je nemen, wat kan je verbeteren of veranderen?).

Leerjaar 1 Stap ‘Onderbouwvakken’

Leerdoelen

- De leerling kan vertellen welke vakken hij of zij het leukst vindt.
- De leerling kan beschrijven hoe school nu verschilt met vroeger.
- De leerling kan zijn of haar ideale school beschrijven.

Introductie

- Geef aan dat de leerlingen in Qompas gaan kijken naar hoe moeilijk en hoe leuk zij hun vakken vinden. Is dit veranderd door de jaren heen? Als ze zouden mogen kiezen, waarin zouden ze dan graag les willen krijgen?

Verwerking

- De leerlingen zetten op een rij hoe leuk en moeilijk ze hun vakken vinden en wat voor cijfers ze nu halen. Vervolgens slaan ze vakken op in hun loopbaandossier waar ze positief of negatief over zijn.
- Daarna kijken ze terug naar de basisschool, specifiek naar de vakken toen. Wat was leuk? Wat is nu leuk? Is dat ongeveer hetzelfde? Wat zegt dat over hun voorkeuren voor later?
- Ten slotte bedenken ze hun eigen school. Welke bijzondere vakken kun je daar volgen? Wie geven er les?

Afsluiting

Laat enkele leerlingen vertellen over hun school, welke vakken er gegeven worden en waarom.

Tip: Werken jullie met [Qompas voor de klas](#)? De lessen ‘**De middelbare school: alles is anders!**’ en ‘**Een goede aardbewoner**’ sluiten goed aan op de opdrachten in deze Qompas stap.

Leerjaar 1 Stap ‘Afsluiting leerjaar 1’

Leerdoelen

- De leerling kan reflecteren op zijn of haar loopbaanontwikkeling, door middel van het maken van een snapshot.

Tip: Laat jouw leerlingen deze stap maken als voorbereiding op hun loopbaan- of mentor-ouder-leerling gesprek. Op die manier is hun loopbaandossier up-to-date voor dit gesprek.

Introductie

- Vraag aan de leerlingen wat het leukste, grappigste en moeilijkste is dat ze dit jaar hebben gedaan.
- Vraag welke leerling zich nog kan herinneren welk doel ze aan het begin van het jaar hebben gesteld en of ze dat behaald hebben.
- Geef aan dat ze nu in Qompas hun loopbaandossier op orde gaan maken, terugkijken op afgelopen jaar en vooruitkijken naar volgend jaar.

Verwerking

- Als eerste kijken de leerlingen kort terug op dit schooljaar, doorlopen ze hun loopbaandossier en checken deze op volledigheid. Daarna maken ze er een 'snapshot' van. Zo weten ze precies wat hun voorkeuren en eigenschappen waren in leerjaar 1.
- Verder reflecteren de leerlingen op hun gestelde doel van dit jaar en maken ze een nieuw doel voor volgend jaar.

Afsluiting

Besprek met de leerlingen wat er besproken wordt in een (eventueel) loopbaangesprek.

Leerjaar 2

Leerjaar 2 Stap 'Beter kijken naar jouw eigenschappen'

Leerdoelen

- De leerling kan vertellen waarom sommige eigenschappen niet bij hem of haar passen.
- De leerling maakt een tijdboom met de belangrijkste ervaringen uit zijn of haar leven.

Introductie

- Geef aan dat de opdrachten gaan over hoe ze zichzelf nu zien en op de basisschool zagen. Welke eigenschappen hadden ze toen en welke eigenschappen hebben ze nu?

Verwerking

- Om mee te beginnen kijken de leerlingen naar hoe ze vooral niet zijn om zo hun zelfbeeld verder aan te scherpen. Ze kijken naar hun gedrag in verschillende situaties en wat dat zegt over eigenschappen die de leerling soms of nooit gebruikt.
- Daarna denken de leerlingen na over de overgang van de basisschool naar de middelbare school. Vervolgens wordt besproken dat mensen en hun eigenschappen kunnen veranderen. Leerlingen proberen te voorspellen hoe hun leven over tien jaar zal zijn. Ook ontdekken ze dat je goed moet kijken naar welke eigenschappen écht bij je passen om de juiste keuzes te maken.
- Als laatste vullen leerlingen twee keer een tijdsboom in. Eén over de belangrijke ervaringen die hen gevormd hebben en één over de toekomstige gebeurtenissen die de leerlingen verwachten.

Afsluiting

Laat de leerlingen in tweetallen bespreken welke goede eigenschap van de ander ze graag zouden hebben en waarom.

Leerjaar 2 Stap 'Later!'

Leerdoelen

- De leerling kan zijn of haar droomberoep beschrijven.
- De leerling kan benoemen in welke richting hij of zij later mogelijk wil werken.
- De leerling kan vertellen wat een netwerk is.

Introductie

- Vraag de leerlingen op zoek te gaan naar een vacature voor een beroep dat hen leuk lijkt. Laat op het digibord zien hoe je een vacature zou zoeken of help de leerlingen terwijl je door de klas loopt.
- Bespreek 1 van deze vacatures klassikaal, kijk naar:
 - Ervaring die gevraagd wordt;
 - Opleiding die gevraagd wordt;
 - Vaardigheden die gevraagd worden;

- Vertel dat de leerlingen deze les kijken naar beroepen die hen leuk lijken. Geef aan dat ze nog niet zeker hoeven te zijn van hun beroepskeuze, het gaat alleen om beroepen die hen wel leuk lijken.
- Laat de leerlingen nu de opdrachten in Qompas maken.

Verwerking

- Om te beginnen denken de leerlingen na over hun droomberoep of als ze die niet hebben: hun nachtmerrieberoep. Ze leren dat je niet per se je droomberoep gaat beoefenen. Verder kijken ze even kort naar een echte vacature.
- Hierna denken de leerlingen na over waar ze later 'iets mee willen doen' en welke richtingen hier eventueel bij zouden kunnen passen.
- Ten slotte leren de leerlingen wat een netwerk is. Ze denken na over wie hen kan helpen in verschillende situaties, brengen hun eigen netwerk in kaart en denken na over wie ze graag in hun netwerk willen hebben.

Afsluiting

- Laat enkele leerlingen vertellen over hun droomberoep. Vraag de andere leerlingen of ze mensen kennen met dit beroep. Zo ja; zou het mogelijk zijn om in contact te komen met deze persoon? Zo nee; wat zou de leerling kunnen doen om wel in contact te komen met iemand met zijn/haar droomberoep?

Tip: Werken jullie met [Qompas voor de klas](#)? De les '**Netwerken**' sluiten goed aan op de opdrachten in deze Qompas stap.

Leerjaar 2 Stap 'Waar ik goed in ben'

Leerdoelen

- De leerling kan vertellen wat zijn of haar competenties zijn, welke competenties bij hem of haar passen en waarom.
- De leerling reflecteert op hoe anderen naar hem of haar kijken, door middel van de reflectiecyclus.

Introductie

- Vertel dat deze les gaat over welke competenties de leerlingen hebben.
- Vraag de leerlingen om te omschrijven wat volgens hen een competentie is.
- Een **competentie** is een combinatie van kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen. Het is iets wat je **kunt**, waar je mogelijk **aanleg voor hebt**, maar dat je ook verder kunt ontwikkelen. *Bijvoorbeeld:* iemand die goed kan plannen en overzicht houden, laat de competentie '**ordenen**' zien. Je kunt dit deels leren, maar het vraagt ook om een bepaalde manier van denken of werken. Een **vaardigheid** is een handeling of techniek die je **kunt aanleren**, ongeacht aanleg. *Bijvoorbeeld: autorijden of opruimen* zijn vaardigheden, en met genoeg oefening kan vrijwel iedereen ze onder de knie krijgen. Het verschil zit dus in de combinatie: competenties gaan verder dan alleen doen; ze zeggen ook iets over je gedrag, houding of aanleg. Vaardigheden zijn vooral praktische handelingen die je kunt leren.
- Laat de leerlingen nu de opdrachten in Qompas maken.

Verwerking

- Allereerst kijken leerlingen naar wat competenties zijn en oefenen ze met het herkennen ervan. Vervolgens kiezen ze uit een lijst welke competenties ze bij zichzelf vinden passen of voegen ze competenties toe.

- Aansluitend nodigen de leerlingen anderen via e-mail uit om mee te denken over hun competenties. Leerlingen zien de antwoorden van hun genodigden terug en reflecteren hierop.
- Om af te ronden doorlopen de leerlingen een eenvoudige reflectiecyclus: iets meemaken ('Doe'), daarop terugkijken ('Kijk'), goed nadenken wat dit voor je betekende ('Denk'), kijken hoe dit je verder brengt en welke vervolgstappen je moet nemen ('Leer').

Afsluiting

Vraag de leerlingen welke competenties ze graag zouden hebben en waarom.

Tip: Werken jullie met [Qompas voor de klas](#)? De les 'Wie wil je zijn' sluit goed aan op de opdrachten in deze Qompas stap.

Leerjaar 2 Stap 'Persoonstypetest'

Leerdoelen

- De leerling leert aan de hand van een test welk persoonstype het meest bij hem of haar passen en reflecteert hierop.
- De leerling reflecteert op hoe anderen naar hem of haar kijken. Hiervoor vergelijkt hij of zij de uitslag van de [persoonstypetest](#) met een uitslag van de test die een ander over hem of haar heeft ingevuld.

Voorbereiding

- Maak zelf de persoonstypetest. Zo weet je wat voor vragen de leerlingen krijgen en hoe de uitslag eruitziet. Deze kan je eventueel bespreken tijdens de introductie of afsluiting.

Introductie

- Vertel dat de leerlingen deze les een persoonstypetest gaan maken. Leg uit: "De uitslag van deze test zegt iets over wat voor type persoon jij bent. Iemand is nooit maar één type, we zijn allemaal een mix van meerdere types. In sommige situaties gedragen we ons anders dan in andere situaties".
- Laat de leerlingen nu de opdrachten in Qompas maken.

Verwerking

- Als eerst maken leerlingen de persoonstypetest. Deze bestaat uit 2 delen en heeft in totaal 30 vragen.
- Daarna kijken de leerlingen naar welke types ze het beste bij zichzelf vinden passen. Ook krijgen ze uitleg over hoe de testresultaten geïnterpreteerd kunnen worden.
- Afsluitend nodigen de leerlingen anderen uit de persoonstypetest over hen te maken. Zo krijgen ze een beeld van hoe anderen hen zien en in hoeverre dit afwijkt van hun zelfbeeld.

Afsluiting

Bespreek de testuitslagen en vraag aan enkele leerlingen waarom ze de uitslag wel of niet bij zichzelf vonden passen.

Leerjaar 2 Stap 'Afsluiting leerjaar 2'

Leerdoelen

- De leerling reflecteert op zijn of haar loopbaanontwikkeling, door middel van het maken van een snapshot.

Tip: Laat jouw leerlingen deze stap maken als voorbereiding op hun loopbaan- of mentor-ouder-leerling gesprek. Op die manier is hun loopbaandossier up-to-date.

- Vraag aan de leerlingen wat het leukste, grappigste en moeilijkste is dat ze dit jaar hebben gedaan.
- Vraag welke leerling zich nog kan herinneren welk doel ze aan het begin van het jaar hebben gesteld en of ze dat behaald hebben.
- Geef aan dat ze nu in Qompas hun dossier op orde gaan maken, terugkijken op afgelopen jaar en vooruitkijken naar volgend jaar.

Verwerking

- Ten eerste kijken de leerlingen kort terug op dit schooljaar. Ze doorlopen hun loopbaandossier en checken deze op volledigheid. Daarna maken ze er een 'snapshot' van. Zo weten ze precies wat hun voorkeuren en eigenschappen waren in leerjaar 2.
- Hierna reflecteren de leerlingen op hun gestelde doel van dit jaar en maken ze een nieuw doel voor volgend jaar.

Afsluiting

Besprek met de leerlingen wat er besproken wordt in een (eventueel) loopbaangesprek.

Leerjaar 3

Leerjaar 3 Stap 'Starten met je profielkeuze'

Leerdoelen

- De leerling kan vertellen welke profielen er zijn en welke vakken hij of zij kan kiezen bij hem of haar op school.
- De leerling kan onderscheiden wat goede redenen en slechte redenen zijn om een profiel wel of niet te kiezen.

Introductie

- Vertel de leerlingen dat ze deze les gaan kijken welke profielen en vakken op school worden aangeboden. En dat ze gaan nadenken over wat goede en slechte redenen zijn om een profiel wel of niet te kiezen.
- De leerlingen gaan de bijbehorende opdrachten in Qompas maken.

Verwerking

- Eerst kijken de leerlingen naar welke vakken en profielen bij jou op school worden aangeboden.
- Daarna denken de leerlingen na over hun redenen om profielen en vakken wel of niet te kiezen. Wat voor vooroordelen hebben zij? Helpen die, kloppen ze, of storen ze?

Afsluiting

In de opdracht '**Goede reden, slechte reden**' vragen we leerlingen wat hun mentor zou vinden van hun redenen om een profiel/vak wel of niet te kiezen. Zo hopen we ze wat objectiever ernaar te laten kijken.

Je kan klassikaal, het beste wel anoniem, een aantal door leerlingen in de opdracht genoemde redenen bespreken. Vertel wat je van die reden vindt en waarom. Je kan alle antwoorden van leerlingen terugvinden in het [Qompas leerlingvolgsysteem](#).

Leerjaar 3 Stap 'Profielkeuze- en vakkentest'

Leerdoelen

- De leerling kan vertellen en onderbouwen welke profielen hem of haar wel en niet leuk lijken.

Introductie

- Vertel de leerlingen dat ze deze les gaan kijken welke profielen en vakken bij hen passen.
- Ook maken ze in deze stap [de profielkeuze- en vakkentest](#).
- De leerlingen gaan de bijbehorende opdrachten in Qompas maken.

Verwerking

- Eerst maken de leerlingen de profielkeuzetest. De uitslag van deze test laat zien hoe goed een profiel bij een leerling past.
- Vervolgens maken de leerlingen de vakkentest. De uitslag van deze test laat zien hoe goed de interesses van een leerling voor bepaalde vakken past bij de profielen.

Afsluiting

Bespreek met de leerlingen welk profiel ze zouden willen kiezen. Welk profiel is het populairst? Waarom?

Tip: Werken jullie met [Qompas voor de klas](#)? De les ‘**Keuzeproces**’ sluit goed aan op de opdrachten in deze Qompas stap.

Leerjaar 3 Stap ‘Over mij’

Leerdoelen

- De leerling kan vertellen wat zijn of haar eigenschappen zijn en dat eigenschappen af kunnen hangen van de situatie.

Introductie

- Geef aan dat de opdrachten die de leerlingen zo maken, gaan over hoe ze zichzelf zien.
- Laat ze in tweetallen bespreken of ze bepaalde ‘type’ mensen kennen en welke hobby’s daar volgens hen bij horen. Denk bijvoorbeeld aan het ‘rustige type’ met als hobby ‘lezen’. Het gaat hier om stereotypen. Geef dan ook aan dat het belangrijk is om geen namen te noemen.
- Bespreek klassikaal één type. Dit kan een verhaal zijn dat je zelf hebt verzonnen of wijs een leerling aan om iets te vertellen.
- Laat de leerlingen nu de opdrachten in Qompas maken.

Verwerking

- Allereerst bekijken de leerlingen hun eigenschappen.
- Daarnaast gaan ze kijken naar welke eigenschappen ze juist niet hebben. En naar wanneer ze eigenschappen wel gebruiken en wanneer niet.

Afsluiting

Laat de leerlingen in tweetallen bespreken welke twee eigenschappen ze goed bij de ander vinden passen.

Voor een klassikale verwerking: geef drie eigenschappen en wijs een leerling aan. Laat deze leerling de drie eigenschappen aan drie klasgenoten toebedelen.

Leerjaar 3 Stap ‘Waar ik goed in ben’

Leerdoelen

- De leerling kan vertellen welke competenties bij hem of haar passen en competenties bij andere benoemen.
- De leerling reflecteert op zijn of haar hobby’s en bijbaantjes en kan vertellen wat deze zeggen over wie hij of zij is als persoon, waar hij of zij goed in is en wat hij of zij leuk vindt.

Introductie

- Vertel dat deze les gaat over welke competenties de leerlingen hebben.
- Een **competentie** is een combinatie van kennis, vaardigheden en persoonlijke eigenschappen. Het is iets wat je **kunt**, waar je mogelijk **aanleg voor hebt**, maar dat je ook verder kunt ontwikkelen. *Voorbeeld:* iemand die goed kan plannen en overzicht houden,

laat de competentie ‘**ordenen**’, **autorijden** of **opruimen** zijn vaardigheden, en met genoeg oefening kan vrijwel iedereen ze onder de knie krijgen.
Het verschil zit dus in de combinatie: competenties gaan verder dan alleen doen; ze zeggen ook iets over je gedrag, houding of aanleg. Vaardigheden zijn vooral praktische handelingen die je kunt leren.

- Laat de leerlingen nu de opdrachten in Qompas maken.

Verwerking

- Als eerste kijken leerlingen naar wat competenties zijn en oefenen ze met het herkennen ervan. Vervolgens kiezen ze uit een lijst welke competenties ze bij zichzelf vinden passen of voegen ze competenties toe.
- Daarna kijken de leerlingen naar hun hobby's en bijbaantjes en leren ze wat dit zegt over hen als persoon, waar ze goed in zijn en wat ze leuk vinden.

Afsluiting

Besprek welke competenties de leerlingen bij zichzelf vinden passen en laat de leerlingen competenties bij andere benoemen.

Tip: Werken jullie met [Qompas voor de klas](#)? De les ‘**Bijbaan**’ sluit goed aan op de opdrachten in deze Qompas stap.

Leerjaar 3 Stap ‘Beroepstypetest’

Voorbereiding

- Je maakt zelf [de beroepstypetest](#). Zo weet je wat voor vragen de leerlingen krijgen en hoe de uitslag eruit ziet

Leerdoelen

- De leerling kan vertellen wat zijn of haar best passende beroepstypes zijn en welke competenties en valkuilen daarbij horen.

Introductie

- Vertel dat de leerlingen deze les de beroepstypetest gaan maken en dat zij anderen gaan uitnodigen om deze over hen in te vullen.
- Laat de leerlingen nu de opdrachten in Qompas maken.

Verwerking

- Als eerste maken de leerlingen de beroepstypetest. De uitslag bestaat uit een top 5 beroepstypes die bij de leerling passen. Daarna gaan ze kijken welke competenties en valkuilen er bij de beroepstypes passen en of ze dit ook bij zichzelf herkennen.
Let op! Het gaat er bij de uitslag niet om of de leerlingen de baan leuk vinden; het gaat erom of het type bij hen past.
- Vervolgens nodigen de leerlingen anderen uit om de test over hen te maken en reflecteren ze op de uitslag.

Afsluiting

Besprek welke beroepstypes de leerlingen bij zichzelf vinden passen. En vraag de leerlingen wat hen is opgevallen aan de uitslag van de test die anderen over hen hebben ingevuld.

Leerjaar 3 Stap 'Na de middelbare school'

Leerdoelen

- De leerling kan vertellen wat de verschillen zijn tussen mbo, hbo en wo en welke studies hem of haar leuk lijken.
- De leerling weet dat zijn of haar profielkeuze invloed heeft op zijn of haar studiekeuze.

Introductie

- Vraag de leerlingen of ze al weten welke studie ze willen gaan doen en aan welke onderwijsinstelling ze die willen volgen.
- Vraag de leerlingen die het al weten welke redenen ze hebben voor de onderwijsinstelling of studie van hun keuze.
- Vertel dat de leerlingen deze les gaan kijken naar de mogelijkheden na de middelbare school.
- De leerlingen kunnen nu de opdrachten in Qompas gaan maken.

Verwerking

- Om te beginnen kijken de leerlingen naar de verschillende mogelijkheden die ze na de middelbare school hebben. Ook kijken ze naar de verschillen tussen hbo/wo.
- Daarna bekijken leerlingen verschillende studies die hen leuk lijken.
- Vervolgens gaan de leerlingen kijken wat de invloed van hun profielkeuze is op het aantal studies waarvoor zij worden toegelaten.

Afsluiting

Vraag de leerlingen welke studierichting hen aanspreekt en of ze een studie hebben gevonden die ze interessant lijkt.

Tip: [De Keuzegids](#) - onderdeel van Qompas - biedt waardevolle ondersteuning aan leerlingen die zich bezighouden met hun studiekeuzeproces.

Leerjaar 3 Stap 'Beroepentest onderbouw'

Leerdoelen

- De leerling heeft zich georiënteerd op interessante beroepen en gekeken welke profielen er bij een beroep passen.

Introductie

- Vraag leerlingen wat ze vroeger graag wilden worden. Vraag de leerlingen of ze nu ook weten wat ze later willen worden.
- Vertel dat de leerlingen deze les de beroepentest gaan maken en ze zich verder gaan verdiepen in beroepen.
- De leerlingen kunnen nu de opdrachten in Qompas gaan maken.

Verwerking

- Om te beginnen maken de leerlingen de [beroepentest](#). De uitslag van deze test is een score op de hoofdberoepsrichtingen uit de Qompas informatiestructuur.
- Daarna bekijken leerlingen verschillende beroepen die hen leuk lijken, bekijken ze een vacature en welk profiel bij het beroep past.

Afsluiting

Vraag de leerlingen welke hoofdberoepsrichtingen er uit de beroepentest kwam. En wat ze geleerd hebben van de vacature die ze bekeken hebben.

Leerjaar 3 Stap 'Voorlopige profielkeuze'

Leerdoelen

- De leerling maakt een voorlopige profielkeuze en kan deze onderbouwen.

Vorbereiding

- Laat de leerlingen een heel korte presentatie over hun profielkeuze voorbereiden.

Introductie

- Begin de les met een korte introductie: de profielkeuze komt eraan, deze les presenteren enkele leerlingen hun keuze en kunnen ze nog wat vragen aan elkaar stellen.
- Na enkele presentaties laat je de leerlingen de opdrachten in Qompas maken.

Verwerking

- De leerlingen maken in Qompas hun voorlopige profielkeuze. Ook onderbouwen ze waarom ze dit profiel en deze vakken gekozen hebben.
- Vervolgens nodigen de leerlingen anderen uit om feedback te geven op hun voorlopige profielkeuze.

Afsluiting

Vraag de leerlingen of ze hun profielkeuze aan zouden passen op basis van feedback die ze kunnen krijgen. Waarom zouden ze hun keuze wel of niet aanpassen?

Leerjaar 3 Stap 'Definitieve profielkeuze'

Leerdoelen

- De leerling maakt een definitieve profielkeuze en kan deze onderbouwen.

Introductie

- Begin de les met een korte introductie: de profielkeuze komt eraan, deze les ga je een definitieve keuze doorgeven.
- De leerlingen maken de opdracht in Qompas.

Verwerking

- De leerlingen maken in Qompas hun definitieve profielkeuze. Ook onderbouwen ze waarom ze dit profiel en deze vakken gekozen hebben.

Afsluiting

Vraag de leerlingen wat ze verwachten van de bovenbouw.

Tip: Werken jullie met [Qompas voor de klas](#)? De lessen 'Keuzeproces' en 'Keuzestress' sluiten goed aan op de opdrachten in deze Qompas stap.

Leerjaar 3 Stap 'Afsluiting leerjaar 3'

Leerdoelen

- De leerling reflecteert op zijn of haar loopbaanontwikkeling, door middel van het maken van een snapshot.

Tip: Laat jouw leerlingen deze stap zetten als voorbereiding op hun loopbaan-, mentor-, of ouder-leerling gesprek. Op die manier is hun loopbaandossier up-to-date.

Introductie

- Vraag aan de leerlingen wat het leukste, grappigste en moeilijkste is dat ze dit jaar hebben gedaan.
- Vraag welke leerling zich nog kan herinneren welk doel hij of zij aan het begin van het jaar heeft gesteld en of dat doel is behaald.
- Geef aan dat ze nu in Qompas hun loopbaandossier op orde gaan maken, terugkijken op het afgelopen jaar en vooruitblikken naar volgend jaar.

Verwerking

- Ten eerste kijken de leerlingen kort terug op dit schooljaar. Ze doorlopen hun loopbaandossier en checken deze op volledigheid. Daarna maken ze er een 'snapshot' van. Zo weten we precies wat hun voorkeuren en eigenschappen waren in leerjaar 3.
- Hierna reflecteren de leerlingen op het doel dat ze dit jaar hebben gesteld en formuleren ze een nieuw doel voor volgend jaar.

Afsluiting

Besprek met de leerlingen wat er besproken wordt in een (eventueel) loopbaangesprek.

Leerjaar 4-6

Leerjaar 4-6 'Start'

Leerdoelen

- De leerling brengt zijn of haar vertrekpunt in kaart.
- De leerling geeft aan hoe zijn of haar keuzeproces eruit gaat zien.
- De leerling kan uitleggen wat een netwerk is en stelt zijn of haar eigen netwerk samen.

Introductie

- Vertel dat de leerlingen deze les een start gaan maken met hun studiekeuze. Omdat voor iedereen het studiekeuzeproces anders is, bekijken ze globaal hoe hun keuzeproces zou kunnen verlopen.

Verwerking

De leerlingen brengen hun vertrekpunt in kaart en kijken vooruit op hun keuzeproces. Verder gaan ze aan de slag met het in kaart brengen van hun netwerk.

Afsluiting

Vraag de leerlingen hoe ze zich voelen over het keuzeproces voor de studiekeuze. Is het nog ver weg? Of zijn sommige leerlingen toch al een beetje gespannen? Bespreek dit.

Tip: Werken jullie met [Qompas voor de klas](#)? De les 'Keuzeproces' sluit goed aan op de opdrachten in deze Qompas stap.

Leerjaar 4-6 'Persoonstypetest bovenbouw'

Leerdoelen

- De leerling brengt zijn of haar wensen en waarden in beeld.
- De leerling maakt een test om erachter te komen welk persoonstype het best bij hem/haar past.

Introductie

- Vertel aan de leerlingen dat ze deze les naar zichzelf gaan kijken. Dat ze meer leren over wie ze zijn en wat ze willen. Weten wie je bent en wat je wilt, is de eerste stap in je studiekeuze. Je studie moet immers wel passen bij jou als persoon.

Verwerking

- De leerlingen onderzoeken deze les eerst wat hun wensen en waarden zijn.
- Vervolgens kijken ze aan de hand van een test welk persoonstype het best bij hen past. Bespreek tijdens de les eventueel al individueel de resultaten van de test.

Afsluiting

Bespreek de resultaten van de test. Doe dit klassikaal of laat leerlingen met elkaar praten over de test.

Optioneel bij deze les

Maak zelf vooraf de persoonlijkheidstest en deel dit met de leerlingen. Zo kun je vertellen hoe je naar jouw uitslag kijkt en kunnen de leerlingen hetzelfde doen voor hun uitslag.

Tip: Gebruik de les ‘**Persoonlijkheidstest bespreken**’ uit [Qompas voor de klas](#) om handvatten en ideeën te krijgen bij een mogelijke bespreking van deze test.

Leerjaar 4-6 ‘Competentietest’

Leerdoelen

- De leerling legt de relatie tussen zijn of haar eindexamenvakken en zijn of haar studiekeuzeproces.
- De leerling benoemt zijn of haar kwaliteiten en koppelt deze aan zijn of haar studievoorkeuren.
- De leerling maakt een test om erachter te komen welke competenties het meest bij hem of haar passen.

Introductie

- Vertel dat de leerlingen deze les gaan kijken naar wat ze goed kunnen. Net als weten wie je bent, is het ook belangrijk voor je studiekeuze om te weten waar je goed in bent. Want als je een studie kiest waar je aanleg voor hebt, heb je meer kans op slagen.

Verwerking

- De leerlingen bekijken hun eindexamenvakken en welke kwaliteiten bij hen passen.
- Verder maken ze [een competentietest](#) waarin ze bekijken waar ze goed in zijn.

Afsluiting

Bespreek de testresultaten. Kunnen de leerlingen zich vinden in de resultaten? Waarom is dit?

Leerjaar 4-6 ‘Interesstest’

Leerdoelen

- De leerling zoekt uit hoe het leven als student eruitziet en op welk niveau hij of zij wil studeren.
- De leerling geeft aan in welke studies hij of zij interesse heeft en koppelt dit aan zijn/haar kwaliteiten en motieven.
- De leerling maakt een test om erachter te komen welke interesses en studie of hij/zijrichtingen hij het meest aanspreken.

Introductie

- Vertel dat de leerlingen meer gaan leren over het mbo, hbo en wo en hoe het leven van een student eruitziet. Verder maken ze nog een test, ditmaal om te onderzoeken waar hun interesses liggen.
- Bespreek dat de leerlingen aan het einde van deze stap interessante studies met elkaar gaan vergelijken.

Verwerking

- De leerlingen gaan in de eerste les de verschillen tussen mbo, hbo en wo bekijken. In de les daarna gaan ze het leven van een student onder de loep nemen. Hoe verschilt dit met hun leven nu?

- Hierna maken de leerlingen [de interesseltest](#).
- In de laatste twee lessen gaan de leerlingen zich focussen op studies. Ze bekijken welke hen het meest interessant lijken en gaan deze met elkaar vergelijken.

Afsluiting

Bespreek welke studies de leerlingen hebben gevonden. Sluiten deze ook aan bij hun interesses?

Tip: Gebruik de les ‘Open dagen hbo en wo’ uit [Qompas voor de klas](#) om leerlingen mee te nemen in het oriënteren op studies en wat hen mogelijk leuk lijkt.

Leerjaar 4-6 ‘Beroepentest bovenbouw’

Leerdoelen

- De leerling legt uit hoe kwaliteiten en beroepen zich tot elkaar verhouden.
- De leerling onderzoekt wat de beroepsperspectieven van zijn of haar favoriete studies zijn.
- De leerling geeft aan in welke beroepen hij of zij interesse heeft en koppelt dit aan zijn/haar kwaliteiten en motieven.
- De leerling maakt een test om erachter te komen welke interesses en studierichtingen hij of zij het meest aanspreken.

Introductie

- Vertel aan de leerlingen dat ze zich deze les gaan verdiepen in beroepen en welk beroep mogelijk bij hen past.

Verwerking

- De leerlingen focussen zich tijdens deze lessen als eerste op kwaliteiten die bij bepaalde beroepen horen.
- In de tweede les gaan ze kijken naar perspectieven die bij een bepaald beroep horen. Hierna maken de leerlingen [de beroepentest](#) en gaan ze dieper in op de resultaten hiervan.

Afsluiting

Bespreek welke beroepen de leerlingen aanspreken. Hoe zien zij dit werk voor zich?

Tip: Gebruik de lessen ‘Bijbaan’, ‘Motivatibrief en cv’ en/of ‘Op sollicitatiegesprek’ uit [Qompas voor de klas](#). Deze lessen geven leerlingen een kijkje in beroepen en hoe je ergens kunt beginnen met werken.

Leerjaar 4-6 ‘Loopbaandossier’

Leerdoelen

- De leerling heeft gezien welke voortgang hij of zij het afgelopen jaar (of jaren) heeft gemaakt.
- De leerling kan aangeven wat hij of zij het afgelopen jaar (of jaren) over zichzelf te weten is gekomen.
- De leerling kan iets vertellen over de gegevens die in zijn/haar loopbaandossier staan.

Introductie

- De leerlingen kijken nog één keer naar hun loopbaandossier. Klopt alles? Ziet alles er goed uit? Hierna kunnen de leerlingen Qompas afsluiten voor de middelbare school.

Verwerking

- De leerlingen bekijken hun loopbaandossier en passen dit eventueel aan waar nodig.

Afsluiting

Bespreek hoe de leerlingen Qompas hebben ervaren en hoe ze naar de toekomst kijken.

Tip: Gebruik de les '**Het loopbaandossier dat ben jij!**' uit [Qompas voor de klas](#) om leerlingen voor de laatste keer duidelijk te maken waarom het loopbaandossier belangrijk kan zijn voor hun loopbaan.

Afsluiting

Leerdoelen

- Ik geef aan welke studie ik ga kiezen of besluit mijn keuze uit te stellen.
- Ik maak een voorspelling over mezelf als ik 22 jaar ben.

Inleiding

- Bespreek dat de leerlingen aan de slag gaan met de afsluiting van hun studiekeuze en dat ze hun definitieve studiekeuze gaan doorgeven.

Verwerking

- De leerlingen gaan hun definitieve studiekeuze doorgeven.
- Als ze dit willen, kunnen de leerlingen een brief aan hun toekomstige zelf schrijven. De brief wordt naar hen toegestuurd als ze 22 zijn.

Afsluiting

Bespreek de gemaakte studiekeuzes. Wat gaat iedereen doen? Wat zijn de toekomstplannen van de leerlingen?

Tip: Gebruik de les '**Inschrijven hbo of wo**' uit [Qompas voor de klas](#), om leerlingen mee te nemen in het inschrijven voor hun vervolgopleiding. Daarnaast is [de Keuzegids](#) een handig hulpmiddel om leerlingen te ondersteunen bij hun studiekeuze.

Afsluiting

Bespreek hoe de leerlingen Qompas hebben ervaren en hoe ze naar de toekomst kijken.

Overzicht van werkboeklessen

Leerjaar 1

Dit ben ik!	51
Belangrijk!	51
Mijn eigenschappen	52
Een dag in het leven van...	52
Presenteer... jezelf!	53

Leerjaar 2

Toekomstdromen	54
Wat ben ik?	54
Bijbaan?	55
Hoe ben ik!?	55
Plannen	56
Presenteer.. een artikel	56

Leerjaar 3

Competentie competitie	57
Gesprek met...	57
ProfielPitch	58
ID-slagje	58
Quizck	59
Mijn droom-cv	59
'Handig'-onderbouw	61

Starten met het werkboek

We hebben een Qompas onderbouw havo/vwo-werkboek. Dit werkboek is los te gebruiken of als aanvulling op de online-methode.

Soorten opdrachten

Het werkboek bevat vier soorten opdrachten: spellen, uitdagingen, creatieve opdrachten en 'handig'-bladzijdes.

- **Spellen** zijn speelse opdrachten waarmee leerlingen op een andere manier kunnen werken aan hun loopbaanontwikkeling. Deze opdrachten zijn te herkennen aan de dobbelsteen bovenaan de bladzijde.
- **Uitdagingen** zijn opdrachten die leerlingen aanzetten tot nadenken en reflectie op hun ontwikkeling. Deze opdrachten herken je aan de pijl in de roos bovenaan de bladzijde.
- **Creatieve opdrachten** laten leerlingen door middel van creatief bezig te zijn, werken aan hun loopbaanontwikkeling. Deze opdrachten herken je aan het penseel bovenaan de bladzijde.
- **'Handig'-bladzijdes** verdiepen of ondersteunen de hierboven genoemde opdrachten. Sommige van deze bladzijdes staan echter op zichzelf en kunnen leerlingen ook gebruiken buiten LOB om. Deze bladzijdes zijn terug te vinden in de inhoudsopgave.

Opbouw werkboek

De opdrachten in het werkboek zijn niet chronologisch. Je kunt ervoor kiezen opdrachten over te slaan of in een andere volgorde uit te voeren. Ook staan deze lessen los van de online-methode. Je hoeft dus niet de online methode aan te bieden om gebruik te kunnen maken van het werkboek.

Handleiding

Om de voorbereiding van de lessen iets gemakkelijker te maken, hebben wij voor je bij elke les een korte handleiding geschreven. Deze handleiding bevat per les:

- Leerdoelen;
- Eventueel een voorbereiding;
- Een beschrijving van een mogelijke introductie bij de les;
- De verwerking voor leerlingen en wat je tijdens deze verwerking kunt doen;
- Een beschrijving van een mogelijke afsluiting bij de les;
- Optionele ideeën die je zou kunnen toepassen bij de les.

Belangrijk!

In deze handleiding wordt ervan uitgegaan dat je altijd een werkboek ter beschikking hebt, ook tijdens de voorbereiding van de lessen. Neem van tevoren opdrachten door voor een zo voorspoedig mogelijke les.

Wij wensen je veel plezier bij het gebruik van het werkboek van Qompas!

Leerjaar 1

Dit ben ik!

Leerdoelen

- De leerling kan vertellen wie hij of zij is.
- De leerling leert zijn of haar klasgenoten kennen.

Introductie

- Vertel dat de leerlingen aan de hand van het spel elkaar beter gaan leren kennen.
- Neem samen de spelregels door.
- Geef aan dat ze na afloop van het spel de afsluitende vragen uit het werkboek gaan maken.
- Verdeel de leerlingen in groepjes van 3-5 spelers of laat de hen zelf groepjes maken.

Verwerking

- De leerlingen spelen het spel en maken de bijbehorende vragen. Loop rond om eventuele vragen te beantwoorden.

Afsluiting

Bespreek klassikaal of de leerlingen een beter beeld hebben gekregen van elkaar. Zijn er dingen die ze nog niet wisten van elkaar of niet hadden verwacht van een ander?

Belangrijk!

Leerdoelen

- De leerling leert welke onderwerpen hij of zij in het dagelijks leven belangrijk vindt.
- De leerling leert wat hij of zij belangrijk vindt tijdens het werk. De leerling leert hoe klasgenoten van mening kunnen verschillen over deze onderwerpen.

Voorbereiding

- Neem de stellingen van tevoren door, zodat je weet welke aan bod gaan komen tijdens deze les.

Introductie

- Vertel de leerlingen dat ze telkens gaan kiezen tussen twee stellingen.
- Leg uit dat het lokaal wordt opgedeeld in twee delen: elk deel staat voor een keuze. De leerlingen lopen naar het deel dat zij het belangrijkste vinden.
- Na afloop maken de leerlingen de afsluitende opdrachten in het werkboek.

Verwerking

- Speel het spel met de leerlingen. Vraag na elke ronde aan een leerling waarom diegene dit belangrijk vindt of niet.

Afsluiting

Laat de leerlingen de afsluitende opdrachten in hun werkboek maken. Vraag aan een aantal leerlingen welke stelling ze op nummer 1 hebben gezet en waarom.

Optioneel bij deze opdracht

Bedenk zelf nog een aantal stellingen die tijdens de les behandeld kunnen worden.

Mijn eigenschappen

Leerdoelen

- De leerling kan benoemen welke eigenschappen bij hem of haar passen.
- De leerling kan reflecteren op de mening van anderen over zijn of haar eigenschappen.

Introductie

- Vertel dat de leerlingen hun eigenschappen gaan bestuderen tijdens deze les.
- Neem de regels van de opdracht door met de leerlingen en beantwoord vragen die ze mogelijk hebben. Deze opdracht kan moeilijk te begrijpen zijn voor sommige leerlingen, dus het is belangrijk om samen de regels door te nemen.

Verwerking

- De leerlingen gaan de opdrachten uitvoeren.
- Loop rond om te helpen waar nodig. Zorg voor een ordelijk verloop van de les.

Afsluiting

Bespreek de eigenschappen die leerlingen aan zichzelf hebben toegekend en welke ze van anderen hebben gekregen. Zijn deze hetzelfde of juist niet? Zijn ze het wel eens met de eigenschappen die ze gekregen hebben?

Een dag in het leven van...

Leerdoelen

- De leerling leert meer over een dag in het leven van iemand die werkt of studeert in een richting die hij of zij interessant vindt.

Voorbereiding (optioneel)

- Bedenk of de leerlingen vooraf al contact moeten zoeken met iemand die werkt/studeert in een richting die hen interessant lijkt. Zo niet, dan moeten ze dit tijdens of na de les doen. Indien je de eerste optie kiest, duurt de opdracht één les. Indien je de tweede optie kiest, duurt de opdracht twee lessen.
- Vul zelf een dagcirkel in ter illustratie.

Introductie

- Vertel aan de leerlingen dat ze een dagcirkel gaan invullen. Een dagcirkel kan je gebruiken om meer inzicht te krijgen in waar je tijd aan besteedt en hoeveel tijd je hieraan besteedt. Hierna zullen ze met iemand contact moeten zoeken die werkt/studeert in een richting die ze interessant vinden. Ook deze persoon gaat een dagcirkel invullen.

Verwerking

- De leerlingen vullen de dagcirkel in.
- Mogelijk kunnen de leerlingen al (online) contact proberen te zoeken met iemand die voor hen de andere dagcirkel kan invullen.

Afsluiting

Bespreek na het invullen van beide dagcirkels wat de leerlingen opvalt. Zijn de cirkels hetzelfde? Zijn de dagen van de ander interessant en verassend?

Presenteer... jezelf!

Leerdoelen

- De leerling leert een presentatie over zichzelf te houden/zichzelf te presenteren.
- De leerling leert een presentatie te maken aan de hand van een diavoorstelling.(Optioneel)
- De leerling leert feedback te geven op de presentatie van een ander.

Vorbereiding

- Bedenk of je de leerlingen feedback op elkaar wilt laten geven.

Inleiding

- Vertel dat de leerlingen een presentatie over zichzelf gaan voorbereiden en geven.
- Bespreek eventueel wat je in de presentaties terug wilt zien komen.

Verwerking

- De leerlingen maken een diavoorstelling over zichzelf en presenteren deze achteraf.
- Help waar nodig met het maken van een diavoorstelling.
- Zorg voor een ordelijk en respectvol verloop van de presentaties.

Afsluiting

Vraag aan de leerlingen of ze iets van elkaar geleerd hebben, wat ze niet verwacht hadden of nog niet wisten.

Optioneel bij deze opdracht

Maak een presentatie over jezelf. Zo hebben de leerlingen een voorbeeld en komen ze mogelijk ook meer te weten over jou.

Leerjaar 2

Toekomstdromen

Leerdoelen

- De leerling leert nadenken over hoe zijn of haar leven er nu en in de toekomst uit zal zien.

Introductie

- Vertel de leerlingen dat ze gaan nadenken over wat ze nu en in de toekomst belangrijk vinden.

Verwerking

- Laat de leerlingen de opdracht maken en tekenen.

Afsluiting

Besprek klassikaal wat de leerlingen van de opdracht vonden. Wie vond het moeilijk om na te denken over zijn/haar toekomst? Hoe kwam dat? Wie had al een heel duidelijk toekomstbeeld? Welke duidelijke verschillen hebben de leerlingen getekend?

Wat ben ik?

Leerdoelen

- De leerling maakt kennis met verschillende beroepen en leert meer over wat de beroepen inhouden.

Introductie

- Vertel dat de leerlingen straks het beroepenspel gaan spelen. Neem met hen de spelregels door.
- Benoem dat ze hiervoor het speelschema in het werkboek bij kunnen houden.
- Vertel dat ze na afloop van het spel de afsluitende vragen van het werkboek invullen.
- Verdeel de leerlingen in groepjes van 2-6 spelers of laat hen zelf groepjes maken.

Verwerking

- Laat de leerlingen de kaartjes uitknippen en het spel spelen. Loop rond om eventuele vragen te beantwoorden of sluit bij de groepjes aan om zelf ook mee te doen.

Afsluiting

Besprek klassikaal het spel na. Waren er beroepen bij die makkelijker te raden waren dan andere? Hoe kwam dit?

Bijbaan?

Leerdoelen

- De leerling leert een bijbaan zoeken en kritisch te bekijken.
- De leerling leert welke wettelijke regels er verbonden zijn aan een bijbaan.
- De leerling zoekt een bijbaan die mogelijk bij hem of haar past.

Introductie

- Vertel dat de leerlingen een bijbaantje gaan zoeken tijdens deze les. Vertel er natuurlijk wel bij dat ze niet gelijk hoeven te solliciteren.
- Neem kort met de leerlingen door wat ze al weten over bijbanen. Heeft een van de leerlingen mogelijk al een bijbaantje?

Verwerking

- De leerlingen gaan op zoek naar een leuk bijbaantje en onderzoeken daarna welke wettelijke regels hieraan verbonden zijn.
- Loop rond om te helpen waar nodig. Niet iedereen kan even makkelijk een bijbaan vinden. Ondersteuning hierbij kan belangrijk zijn (bijvoorbeeld door zelf met voorbeelden te komen).

Afsluiting

Bespreek welke bijbaantjes de leerlingen hebben gekozen. Hoe zit het met de wettelijke regels die erbij horen? Bespreek deze.

Hoe ben ik!?

Leerdoelen

- De leerling leert andere mensen in te schatten.
- De leerling leert hoe andere mensen hem of haar zien.

Voorbereiding

- Neem de spelregels een keer goed door. Dit voorkomt verwarring tijdens de les.

Introductie

- Benoem dat de leerlingen een spel gaan spelen waarbij ze vragen over elkaar gaan beantwoorden.
- Neem met de leerlingen de spelregels door.

Verwerking

- Laat de leerlingen zelf groepjes maken. De leerlingen moeten in groepjes gaan zitten, waarbij ze elkaar goed kennen.
- De leerlingen gaan het spel spelen.
- Loop rond om te kijken hoe het gaat.

Afsluiting

Bespreek met de leerlingen hoe het ging. Kenden jullie elkaar goed? Of zaten er ook veel inschattingen naast?

Plannen

Leerdoelen

- De leerling leert (een toetsweek) te plannen.

Introductie

- Vertel de leerlingen dat ze hun (aankomende) toetsweek gaan inplannen. Deel eventueel alvast informatie over de toetsweek die bij jouw vak hoort.

Verwerking

- De leerlingen gaan hun toetsen inplannen. Kunnen ze nog niet alles inplannen? Dan kunnen ze in de rest van de week langsgaan bij hun docenten om te vragen welke stof zij moeten voorbereiden voor de toetsen.
- Help waar nodig.

Afsluiting

Vraag of het plannen gelukt is. Hebben de leerlingen nog tips voor elkaar?

Presenteer... een artikel

Leerdoelen

- De leerling leert uit welke bronnen hij of zij betrouwbare informatie kan halen.
- De leerling leert te presenteren.

Voorbereiding (optioneel)

- Kopieer voor elke leerling één keer het presentatie feedbackformulier uit het werkboek.

Introductie

- Vertel de leerlingen dat ze op zoek gaan naar informatie om daarmee een vraag te beantwoorden of meer te weten te komen over een onderwerp.
- Vertel hen dat ze informatie uit vier artikelen moeten halen, waarvan er twee vooral meningen bevatten en de andere twee vooral feiten. Uiteraard moeten deze artikelen over het onderwerp of de vraag gaan.
- Benoem dat de leerlingen hun bevindingen over het onderwerp of de vraag gaan presenteren met een korte PowerPoint-presentatie.
- Verdeel de leerlingen in groepjes van vier of laat hen zelf groepjes vormen.

Verwerking

- De leerlingen gaan aan de slag met het zoeken van informatie. Hiervoor maken ze gebruik van de voorbereidingsopdracht uit het werkboek en de tip over het zoeken naar betrouwbare informatie.
- Ieder groepje presenteert hun bevindingen. Eventueel vult een leerling uit een ander groepje het feedbackformulier voor één presentator in.

Afsluiting

Bespreek het verloop van de presentaties; vonden de leerlingen het lastig om informatie te zoeken voor hun onderwerp of vraag? Waar liepen ze tegenaan? Hoe ging het presenteren?

Iedere leerling krijgt na afloop het presentatie feedbackformulier mee. Zo weten ze waar ze aan kunnen werken om de volgende keer nog beter te kunnen presenteren.

Leerjaar 3

Competentie competitie

Leerdoelen

- De leerling leert de competenties van anderen in te schatten.
- De leerling leert mensen te overtuigen van zijn of haar mening.

Vorbereiding

- Neem de spelregels van tevoren door. Dit is een vereiste voordat je de les begint, anders duurt het uitleggen van het spel te lang.
- Bedenk of je zelf groepjes maakt van tevoren of dat de leerlingen dit zelf mogen doen tijdens de les.

Introductie

- Benoem dat de leerlingen een spel gaan spelen over hun competenties. Bespreek kort wat competenties zijn.
- Zet de leerlingen in groepjes of laat ze zelf groepjes maken.
- Neem de spelregels door met de leerlingen.

Verwerking

- De leerlingen gaan in groepjes het spel spelen.
- Loop rond om te helpen waar nodig. Vooral in het begin van het spel kunnen vragen opduiken. Zorg dat je zelf goed de regels kent om de leerlingen te kunnen ondersteunen.

Afsluiting

Bespreek hoe het spelen van het spel ging. Zijn de leerlingen het eens met de competenties die ze hebben gekregen? Welke wel en welke juist niet?

Gesprek met...

Leerdoelen

- De leerling leert hoe het leven van een bovenbouwer eruitziet.
- De leerling leert interviewvragen opstellen.

Vorbereiding

- Zorg ervoor dat er één of meerdere bovenbouwers bereid zijn om tijdens de tweede les van deze opdracht vragen te beantwoorden van de klas.

Introductie

- Bespreek met de leerlingen dat ze volgend jaar naar de bovenbouw zullen gaan. Misschien weten ze hier nog niet zoveel van. Daarom gaan ze minimaal één bovenbouwer interviewen.
- Benoem waar leerlingen aan moeten denken bij het opstellen van interviewvragen: open vragen, geen mening erin verwerken etc.

Verwerking

- De leerlingen gaan in de eerste les interviewvragen opstellen.
- Tijdens de tweede les komt een bovenbouwer langs, aan wie de leerlingen hun vragen kunnen stellen.
- Zorg voor een ordelijk verloop van beide lessen. Help tijdens de eerste les eventueel met het opstellen van goede interviewvragen.

Afsluiting

Bespreek met de leerlingen of ze iets nieuws geleerd hebben over de bovenbouw, of iets wat ze niet aan zagen komen.

ProfielPitch

Leerdoelen

- De leerling leert wat een elevator pitch is.
- De leerling leert nadenken over de redenen om voor een bepaald profiel te kiezen.
- De leerling leert deze redenen duidelijk toe te lichten.

Introductie

- Vertel de leerlingen dat ze een elevator pitch gaan houden over hun (voorlopige) profielkeuze.
- Bespreek met hen wat belangrijk is bij het houden van een elevator pitch: kort, pakkend, met een krachtig einde.
- Vertel de leerlingen dat ze eventueel de uitslag van het spel 'Hoe ben ik' (opdracht Leerjaar 2) kunnen gebruiken om hun keuze voor een profiel te onderbouwen.

Verwerking

- De leerlingen maken de ProfielPitch aan de hand van de opdrachten in hun werkboek.
- Loop rond om de leerlingen te helpen met eventuele vragen of het bedenken van sterke argumenten.
- Als alle leerlingen hun ProfielPitch af hebben, is het tijd om de pitches uit te voeren.

Afsluiting

Bespreek de pitches klassikaal na. Hoe vonden de leerlingen het om hun profielen te pitchen? Waren er een aantal leerlingen die opvielen met hun ProfielPitch? Waardoor kwam dat? Zijn de leerlingen overtuigd van hun eigen (voorlopige) profielkeuze of zijn er een aantal die zijn gaan twijfelen?

ID-slagje

Leerdoelen

- De leerling leert reflecteren op zijn of haar profielkeuze.
- De leerling leert zichzelf en andere mensen in te schatten op eigenschappen en keuzes.

Voorbereiding

- Neem de spelregels vooraf door. Dit zorgt voor een soepeler verloop van de uitleg van het spel.

Introductie

- Vertel dat de leerlingen een spel gaan meespelen met hun (voorlopige) profielkeuze. Dit spel lijkt op zeeslag. Bespreek eventueel wat zeeslag is.
- Neem de regels van ID-slagje door met de leerlingen.
- De leerlingen gaan in tweetallen zitten, als dit nog niet gedaan is.

Verwerking

- De leerlingen gaan ID-slagje spelen in tweetallen.
- Loop rond om te helpen waar nodig. Zorg voor een soepel spelverloop.

Afsluiting

Bespreek hoe het spel verliep. Konden jullie elkaar goed inschatten?

Quizck

Leerdoelen

- De leerling leert de competenties en favoriete beroepen van anderen in te schatten.

Voorbereiding

- Neem de spelregels vooraf door. Dit zorgt voor een soepeler verloop van de uitleg van het spel.

Introductie

- Vertel dat de leerlingen een spel gaan spelen over hun competenties en favoriete beroepen. Eventueel kun je vertellen dat dit spel lijkt op Halli Galli.
- Neem met de leerlingen de spelregels door.
- De leerlingen gaan in groepjes zitten.

Verwerking

- De leerlingen gaan het spel spelen.
- Eventueel kan je de leerlingen meerdere rondes laten spelen, in verschillende groepjes.
- Loop rond en help waar nodig. Zorg voor een ordelijk spelverloop.

Afsluiting

Vraag hoe het spelen van het spel was.

Droom-cv

Leerdoelen

- De leerling leert nadenken over zijn of haar toekomst.
- De leerling leert nadenken over welke vaardigheden hij of zij nodig heeft om de droomstudie en -baan te bereiken.

Introductie

- Vertel de leerlingen dat ze een droom-cv gaan opstellen. Ze bedenken hoe hun cv er over tien jaar uit zou kunnen zien.
- Vertel hen dat ze goed moeten nadenken over welke vaardigheden en competenties ze moeten hebben om hun droombaan te bereiken.

Verwerking

- De leerlingen gaan aan de slag met het maken van hun droom-cv. Ze vullen hiervoor de bijlage in het werkboek in.
- Na het opstellen van hun droom-cv maken ze de afsluitende vragen.
- Loop rond en denk mee waar nodig.

Afsluiting

Besprek met de leerlingen wat ze vonden van het opstellen van hun droom-cv. Wat vonden ze makkelijk om in te vullen? Wat was lastig? Denken ze dat het haalbaar is?

‘Handig’-onderbouw (te vinden in het werkboek)

Handig: presentatiechecklist

Deze checklist helpt leerlingen bij het maken van een presentatie. Zo weten ze zeker dat ze een mooie presentatie gemaakt hebben.

Handig: presentatie feedbackformulier

Een formulier dat leerlingen over elkaar kunnen invullen, tijdens een presentatie. Zo kunnen leerlingen achteraf zien wat goed was aan hun presentatie en wat mogelijk nog beter zou kunnen.

Handig: docentenbeoordelingslijst

Een lijst die leerlingen laten invullen door docenten. De docenten kunnen op deze lijst aangeven hoe makkelijk hun vak zal zijn voor deze leerling in de bovenbouw. Eigenlijk kunnen docenten dus een soort advies geven aan de leerlingen met deze lijst. Let op! Deze lijst is dus niet bedoeld voor de leerlingen om hun leraren te beoordelen.

Handig: reflectieformulier en reflectievragen

Deze bladzijdes kunnen leerlingen gebruiken wanneer ze in gesprek gaan over hun profielkeuze. Of dit nou een gesprek is met een leraar, medeleerling of familielid; het kan allemaal! Op het reflectieformulier kunnen leerlingen achteraf aantekeningen maken over het gesprek dat ze gevoerd hebben. Bij de reflectievragen krijgen ze specifieke vragen over de gesprekken die gevoerd zijn. Dit helpt leerlingen bij het reflecteren.

Qompas voor de klas

Achtergrond en visie

In aanvulling op onze online LOB-methodes biedt Qompas ook klassikale lessen voor LOB en burgerschap. De lessen vind je op [Qompas voor de klas](#). Als jouw school ervoor heeft gekozen deze module af te nemen, zijn de lessen te gebruiken door alle docenten met een Qompas-account.

De ontwikkeling van leerlingen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de hele school. Daarom zijn de lessen van Qompas voor de klas eenvoudig te gebruiken door zowel mentoren als vakdocenten. Ze behandelen thema's rondom loopbaanontwikkeling en begeleiding (LOB) én sociaal-maatschappelijke onderwerpen. In het aanbod zitten onder andere burgerschapslessen zoals '**Polarisatie**' en '**Fake news**', maar ook praktische LOB-lessen zoals '**Persoonstypetest bespreken**'. De inhoud sluit aan bij de leefwereld van jongeren en speelt in op actuele ontwikkelingen in de maatschappij.

LOB is veel meer dan alleen een keuze maken voor een profiel of studie. Loopbaanontwikkeling en burgerschap liggen in elkaars verlengde. Leerlingen ontdekken wie ze zijn, wat ze leuk vinden, waar zij talent voor hebben, energie van krijgen en wat zij voor en in de samenleving kunnen betekenen. De essentie van goed onderwijs is leren leven, leren kiezen en leren leren. Daarom verbinden wij deze aspecten in onze methodes.

Door bezig te zijn met LOB en burgerschap, ontdekken leerlingen hoe ze hun talenten in kunnen zetten in de samenleving. Een leerling ontwikkelt zich altijd in relatie tot anderen en de wereld. Bij leerlingen merk je hoe zij ontdekken welke vragen hen aanspreken, dat ze invloed kunnen uitoefenen en welke rol daarbij bij hen past. Ze leren dat het oké is om van mening te verschillen en dat bepaalde waarden voor henzelf belangrijk zijn. Deze inzichten helpen hen om steviger in hun schoenen te staan en geven richting aan hun persoonlijke ontwikkeling. Leerlingen krijgen zo een beter beeld van wie ze zijn, wat ze kunnen en willen, wat ze daarvoor nodig hebben en hoe hun omgeving daarbij kan ondersteunen. Op deze manier gaat leren over jezelf hand in hand met leren over de wereld om je heen. Dat vormt de basis voor hun levenslange persoonlijke ontwikkeling en een passende plek in de maatschappij.

Met Qompas voor de klas én een burgerschapsdossier (zie kader) komen wij tegemoet aan de wettelijke verplichting van actieve burgerschapsvorming en aan de vraag naar klassikale verdieping bij onze LOB-methodes.

Burgerschapsdossier voor leerlingen

Voor het actief verwerken van de opgedane kennis en informatie is er het burgerschapsdossier. Leerlingen slaan hierin ervaringen op. LOB en burgerschap versterken elkaar en daarom wordt het burgerschapsdossier onderdeel van het loopbaandossier. Ervaringen en bevindingen die in het kader van burgerschap zijn gedaan, kunnen zo makkelijk worden meegenomen tijdens LOB-gesprekken en andersom. Daarbij is het burgerschapsdossier een manier om bij te houden welke ontwikkeling een leerling doormaakt. Zo krijg je inzicht in de resultaten van het burgerschapsonderwijs in de school.

Meer weten over het burgerschapsdossier en hoe je jouw abonnement op Qompas hiermee kunt uitbreiden? Mail naar: helpdesk@qompas.nl

Werken met Qompas voor de klas

Opbouw module

Qompas voor de klas bestaat uit digibordlessen, voorzien van compleet uitgewerkte lesbrieven en waar nodig werkbladen voor de leerlingen. Daarnaast bevatten de lessen verschillende werkvormen. Er wordt gewerkt met filmpjes, stellingen, een groepsopdracht of een discussie. De lessen bieden veel afwisseling en sluiten aan bij de belevingswereld van de leerling.

Qompas voor de klas is geen methode; de lessen en werkvormen zijn vrij en naar eigen inzicht in te zetten. We noemen het daarom een module. Binnen de module bestaat wel de mogelijkheid om een lijn op te bouwen. Bijvoorbeeld door de thema's in verschillende vakken terug te laten komen of binnen één vak aan diverse thema's te werken. Bovendien bevat de module een aantal lessenseries, waarvan de lessen ook los in te zetten zijn.

De lessen sluiten aan op de kerndoelen vanuit SLO. We bieden een compleet aanbod voor alle leerjaren van vmbo, havo en vwo. Voor alle leerjaren en niveaus worden de lessen steeds aangevuld en geactualiseerd.

De lessen zijn gekoppeld aan maatschappelijke thema's. De thema's zijn voorzien van iconen. Aan de hand van deze iconen komen de thema's herkenbaar terug in alle lessen en gaan ze steeds meer leven.

De lessen geven

Ben je benieuwd naar het aanbod of wil je een les gaan geven? Als jouw school de module afneemt, kan je direct starten!

1. Ga naar [Qompas voor de klas](#)
2. Klik op 'Inloggen' en log in met jouw Qompas-account.
3. Klik op 'Lessenoverzicht'.

Gebruik de filters om gemakkelijk te zoeken op een vak, leerjaar of burgerschapsvaardigheid. Gebruik de zoekfunctie als je een specifiek onderwerp in gedachten hebt. Bij iedere les is aangegeven hoelang deze duurt.

The screenshot shows the Qompas 'Lessenoverzicht' (Lessons Overview) interface. At the top, there are navigation links: 'dashboard', 'lessenoverzicht', 'nieuwsflitsen', 'burgerschapsdossier', and 'collega uitnodigen'. The main header is 'Lessenoverzicht' with a button 'geef je mening over de lessen'. On the left, there's a sidebar with filters: 'Favoriete lessen (0)', 'Alle lessen (126)', 'Burgerschap- & mentoraat lessen (91)', and 'LOB lessen (35)'. Below the filters, there's a text block explaining that Qompas voor de klas contains lessons for all years and levels, and that the lessons provide a complete offer for all citizenship building blocks and concept goals developed by SLO. The main content area is titled 'Alle lessen' and has tabs for 'Alle lessen', 'Complete les', and 'Korte werkvorm'. It displays two lesson cards. The first card is for 'Polarisatie' (Polarization), marked as 'NIEUW' (New), with a 'COMPLETE LES' label. It describes a lesson where students talk about polarization and has a duration of 55 minutes. The second card is for 'Gender en inclusiviteit' (Gender and inclusivity), also marked as 'NIEUW', with a 'COMPLETE LES' label. It describes a lesson where students talk about gender and inclusivity and also has a duration of 55 minutes. Both cards have a 'bekijk les' (View lesson) button.

4. Kies een les of korte werkvorm.
5. Kies 'Bekijk les' om de les te bekijken.
Op de lespagina krijg je een overzicht van de lesinhoud, de bijbehorende downloads en eventueel gerelateerde lessen.

6. Download de bijbehorende lesbrief en lees de voorbereiding door.
Indien van toepassing voer je de voorbereiding uit; je print bijvoorbeeld de werkbladen.
7. Klik nuop 'Start de les' om de les te geven.

[dashboard](#)
[lessenoverzicht](#)
[nieuwsflitsen](#)
[burgerschapsdossier](#)
[collega uitnodigen](#)

Energie besparen

Geschikt voor: vmbo, havo & vwo Leerjaar: 1 & 2 [Start de les >](#)

In deze les worden leerlingen bewust gemaakt van het belang van energie besparen in huis. Ze brengen hun eigen gedrag in kaart door middel van een bespaartest en ontdekken tips en tricks over hoe ze zelf thuis zuiniger met energie om kunnen gaan.

Deze les sluit aan bij de conceptkerndoelen Maatschappelijke vraagstukken en Maatschappelijke betrokkenheid: 'De leerling weegt af welke mogelijkheden die heeft om ten aanzien van maatschappelijke vraagstukken te handelen' en 'De leerling verkent verschillende mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. Er wordt namelijk aandacht besteed aan het belang van energie besparen. Ook wordt er onderzocht wat individuele bijdragen zijn om energie te besparen.

De les in 't kort

TIJDSDUUR
55 minuten

VAKKEN
Natuur- en scheikunde
Economie
Aardrijkskunde
Mentoraat

BOUWSTENEN
Duurzaamheid
Globalisering

VAARDIGHEDEN
Onderzoek
Kritisch denken

DOWNLOADS
PDF: Lesbrief Energie besparen
PDF: Werkblad Energie besparen

[start de les](#)

Dashboard

Voor actuele informatie en handige downloads klik je bovenaan op 'Dashboard'. Hier vind je actualiteiten met daarbij aansluitende lessen of werkvormen. Ook is hier een agenda te vinden met relevante data en activiteiten op het gebied van burgerschapsonderwijs. Verder is op het dashboard een aantal nuttige downloads te vinden, zoals voorbeeldplanningen voor leerjaar 1/2, 3/4 en 5/6.

[dashboard](#)
[lessenoverzicht](#)
[nieuwsflitsen](#)
[burgerschapsdossier](#)
[collega uitnodigen](#)

Welkom Rob

Nieuwsflits

26 juni 2025

James Webb-telescoop fotografeert voor het eerst planeet buiten ons zonnestelsel

Voor het eerst heeft de James Webb-telescoop een foto gemaakt van een planeet buiten ons zonnestelsel. Deze planeet heet TWA 7b en draait om de ster TWA 7, op ongeveer 111 lichtjaar van de aarde. Dat betekent dat het licht vanaf daar er 111 jaar over doet om ons te bereiken. Ter vergelijking: licht kan in één seconde meer dan zeven keer...

Emojis

Stap 1:
Laat het nieuwsbericht op het digibord zien. Vraag de leerlingen of ze van het nieuws gehoord hebben en vat het bericht kort samen.

Stap 2:
Deel de werkbladen 'Emojis' uit. De leerlingen vullen in welke emoji het beste bij hun gevoel past wanneer ze dit nieuwsbericht horen.

Stap 3:

Vorige nieuwsflitsen

23 juni 2025

Iran: de rode lijn is door de VS overschreden

19 juni 2025

Natuurbrandrisico in groot deel van land omhoog door aanhoudende droogte

16 juni 2025

Conflict tussen Israël en Iran

[bekijk alle nieuwsflitsen](#)

Actualiteit bespreken

De 'Nieuwsflits' biedt kant-en-klare werkvormen waarmee je snel en eenvoudig een actueel nieuwsitem in de klas kunt bespreken. Elke nieuwsflits bevat een korte samenvatting van het nieuws, aangevuld met prikkelende stellingen en vragen om het gesprek met leerlingen op gang te brengen. Met de nieuwsflits moedig je leerlingen aan om hun gevoelens te uiten, verschillende standpunten te verkennen en hun eigen mening te vormen. Het is ideaal als dagstart of als onderdeel van een (mentor)les. Twee keer per week verschijnt er een nieuwe nieuwsflits, direct klaar voor gebruik.

De lessen plannen

Idealiter worden de lessen gedurende het jaar bij verschillende vakken gegeven. Op die manier wordt de vakkennis in maatschappelijke context geplaatst en wordt de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen verweven in alle vakken. We raden aan om als school samen vast te stellen bij welk vak welke thema's behandeld worden. De voorbeeldplanningen vormen hierbij een goed hulpmiddel. Op het dashboard van Qompas voor de klas vind je voorbeeldplanningen voor jaar 1/2, 3/4 en 5/6. Hierin zijn lessen gekoppeld aan momenten in het schooljaar en worden suggesties gegeven voor vakken waarbij de lessen goed passen.

Tip: Werken aan LOB en burgerschap is niet alleen de taak van de mentor en de decaan. De lessen in Qompas voor de klas sluiten daarom aan bij verschillende vakken. Klik op 'Collega uitnodigen' om een mailtje met een uitnodiging te versturen naar jouw collega's.

Partners Qompas voor de klas

Voor het ontwikkelen van onze lessen werken we samen met docenten en organisaties.

Qompas Compleet – LOB en burgerschap in samenhang

Qompas Compleet is een samenhangend programma waarin Loopbaanontwikkeling en -begeleiding (LOB) en burgerschap geïntegreerd worden aangeboden. Leerlingen werken binnen één platform aan hun persoonlijke ontwikkeling én maatschappelijke bewustwording. De integratie van LOB en burgerschap versterkt elkaar: beide leergebieden gaan over het vinden van je plek in de wereld: wie ben je, wat drijft je en welke rol wil je spelen in de samenleving?

LOB en burgerschap als één geheel

Qompas Compleet ontwikkelen leerlingecompetenties zoals reflecteren, ervaringen opdoen en zelf regie nemen. Ze verkennen hun interesses, kwaliteiten en mogelijke richtingen voor de toekomst en leggen deze inzichten vast in hun persoonlijke loopbaandossier.

Tegelijkertijd denken ze na over maatschappelijke thema's zoals verantwoordelijkheid, diversiteit en participatie. Wat is hun rol in de samenleving? Hoe verhouden ze zich tot anderen? Hun visie op burgerschapsthema's, ontwikkeling van burgerschapscompetenties en ervaringen leggen ze vast in een persoonlijk burgerschapsdossier. Zo ontstaat één doorlopende leerlijn voor brede persoonsvorming, waarin talentontwikkeling en maatschappelijke betrokkenheid samenkomen.

Doorlopende leerlijn voor het vo

Qompas Compleet biedt lesmateriaal voor alle leerjaren en niveaus; van vmbo tot vwo. Via opdrachten bouwen leerlingen stap voor stap aan hun dossiers. Begeleiders kunnen de voortgang volgen via het [Qompas leerlingvolgsysteem](#) en gebruiken dit platform als ondersteuning bij (loopbaan)gesprekken. De inhoud sluit aan op de kerndoelen en de inspectiekaders.

Met Qompas Compleet beschik je over:

- De volledige digitale LOB-methode van Qompas
- Lessen en opdrachten voor burgerschap
- Eén platform met gekoppelde dossiers
- Qompas beheer voor overzicht en monitoring
- Aansluiting op kerndoelen en inspectiekaders

Qompas Compleet is niet alleen een keuze voor goede LOB-begeleiding, maar ook voor een doordachte en geïntegreerde aanpak van persoonsvorming en burgerschap. Ideaal voor scholen die streven naar samenhang, efficiëntie en diepgang in hun onderwijsaanpak.

Meer weten? Kijk op de site van [Qompas](#).

Qompas Academy – Versterk je rol in LOB en burgerschap

Wil je meer uit de LOB-lessen halen? Zoek je praktische handvatten om loopbaangesprekken te voeren of wil je een krachtig en gedragen LOB- of burgerschapsbeleid ontwikkelen? Vanuit Qompas Academy bieden we praktische en inspirerende trainingen die je direct kunt toepassen in de praktijk.

Onze trainingen en workshops zijn bedoeld voor iedereen die binnen de school betrokken is bij LOB of burgerschap: van mentoren en decanen tot LOB-coördinatoren, coördinatoren burgerschap en schoolleiders. Samen kijken we wat er leeft binnen jouw school en stemmen de inhoud van de training hierop af. Geen standaardverhaal dus, maar altijd maatwerk dat aansluit bij de ontwikkelbehoefte van het team.

Welke mogelijkheden zijn er?

- Training in het effectief gebruiken van Qompas binnen de lespraktijk
- Handvatten voor het voeren van loopbaangesprekken met leerlingen
- Begeleiding bij het opstellen of versterken van LOB- en burgerschapsbeleid
- Professionaliseringstrajecten voor hele teams of specifieke functiegroepen
- Organisatie en invulling van een studiedag

Onze trainingen zijn praktijkgericht, inspirerend én afgestemd op jouw doelgroep. Zo zorgen we ervoor dat je na afloop niet alleen informatie hebt gekregen, maar ook écht verder kunt.

Meer weten? Bekijk het aanbod op [Qompas trainingen en workshops](#).

Of neem contact op met **Cindy Beemsterboer** voor een vrijblijvend gesprek over de mogelijkheden voor jouw school.

ccam@qompas.nl

071 581 55 81

Keuzegids

Heb je Qompas, dan heb je ook meteen toegang tot de online omgeving van Keuzegids. Je kunt Keuzegids complementair aan Qompas gebruiken.

Wat is Keuzegids?

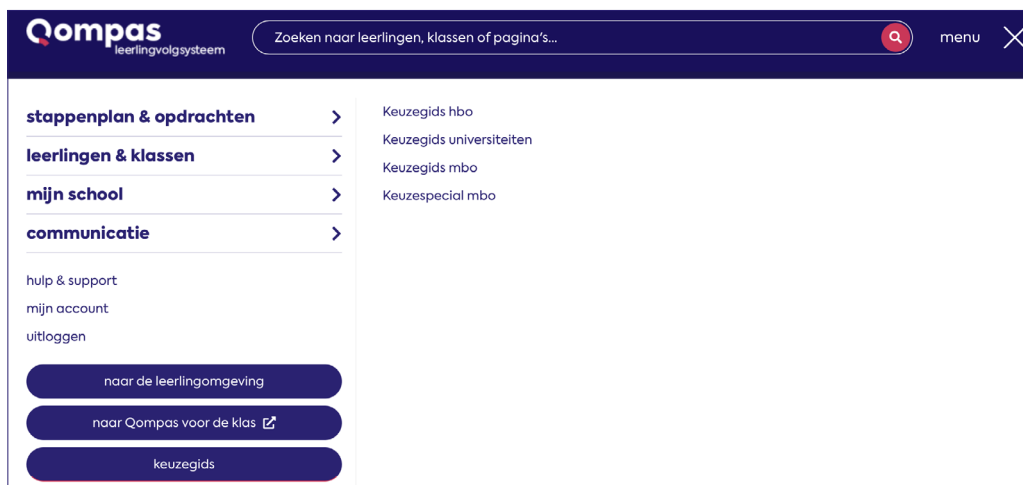
Keuzegids is een fysieke gids en een online platform waar een compleet overzicht gegeven wordt van alle opleidingen in Nederland. De opleidingen zijn gesorteerd per sector en op verwante opleidingen. Keuzegids biedt objectieve beschrijvingen, studentenoordelen en arbeidsmarktgegevens. De gids vergelijkt opleidingen met elkaar. Ook staat er belangrijke algemene informatie over studeren in. Er zijn vier keuzegidsen: mbo, hbo, universiteiten en masters.

Toegang tot Keuzegids

Elke leerling en medewerker kan vanuit het Qompas-account bij Keuzegids terecht. Je wordt vanuit daar doorgelinkt naar het Keuzegidsplatform. Je kunt in drie de gidsen terecht. Je hebt toegang tot Keuzegids mbo, hbo en universiteiten vanuit:

Qompas Talent:

Qompas Beheer:

Keuzegids bij profielkeuze in onderbouw

Voor veel onderbouwleerlingen is de profielkeuze een spannend moment. Gevoelsmatig legt een leerling dan al een hoop vast. Keuzegids kan helpen die stress weg te nemen. Met een Keuzegids bij de hand kun je samen met een leerling ontdekken wat zijn/haar interesses zijn. Zo kan een leerling vakken alvast voorsorteren op (groepen) studies die hij/zij interessant vindt. In de Keuzegids staat precies met welk profiel je tot welke studie wordt toegelaten, eventueel inclusief benodigde vakken. Zo zorgt een vroege oriëntatie voor een soepeler begin van het studiekeuzeproces in de bovenbouw.

Keuzegids als studiekeuzehulp

Door de manier van sorteren biedt Keuzegids leerlingen in de **beginfase (het oriënteren)** inzicht in wat er allemaal te kiezen valt. Door te navigeren vanuit de inhoudsopgave met sectoren krijgen leerlingen versneld een idee van de mogelijkheden. Leerlingen zullen in de **middenfase** van het studiekeuzeproces (**het herzien**) nog meermaals interesses heroverwegen en van richting veranderen. In deze fase kan Keuzegids telkens opnieuw ingezet worden om alle opties en verwante opleidingen erbij te houden. Door de kernachtige, objectieve beschrijvingen van de opleidingen krijgen leerlingen snel inzicht in wat een studie in de basis inhoudt. Vanuit hier kunnen ze zich verder in de opleiding gaan verdiepen. In de **eindfase** van het studiekeuzeproces (**het kiezen**) biedt Keuzegids informatie die kan helpen de knoop door te hakken. Zo kun je in de gids instroom- of studiesuccescijfers en de studentenoordelen nalezen.

Keuzegids voor mentoren

- **Elk jaar verdwijnen er opleidingen en komen er opleidingen bij:** Keuzegids houdt mentoren op de hoogte van het actuele studielandschap inclusief alle actuele relevante cijfers, zoals over de instroom, de arbeidsmarkt en het studiesucces.
- **Door het aanzienlijke aanbod van studies is het een flinke klus om over alle opleidingen iets te weten:** Keuzegids ondersteunt mentoren hierbij doordat ze kernachtig van alle opleidingen de essentie en kenmerkende aspecten geeft. Dit maakt inlezen over de opleidingen eenvoudig.
- **Bij leerling- en oudercontact:** Ouders zien graag in één oogopslag cijfers over het studiesucces en de arbeidsmarkt. De voorlichting aan leerlingen en ouders wordt ook vergemakkelijkt door de kernachtige beschrijvingen van studies.
- **Leerlingen begeleiden:** Om leerlingen goed te kunnen ondersteunen in hun studiekeuze is het fijn wanneer een decaan of mentor de leerling kan wijzen op het gebruik van Keuzegids: welke informatie Keuzegids bevat, waarom dit handig is en hoe je door de gids kunt navigeren.
- **Extra begeleiding voor de leerling:** Wanneer een leerling meer moeite heeft met zelfstandig oriënteren, kun je Keuzegids aangrijpen als concrete tool om samen met een leerling doorheen te navigeren.

- **Belangrijk:** elke leerling kan bij elke gids. Stimuleer je leerlingen om in meerdere gidsen te kijken om zich ook te oriënteren op andere opleidingsvormen. Zorg er bijvoorbeeld voor dat een havo'er en een vwo'er zowel kennismaakt met de hbo-als de universiteitengids.

Tip:

De fysieke gids

Keuzegids heeft ook fysieke gidsen. Ze zitten niet bij de Qompasmethode inbegrepen, maar ze kunnen wel degelijk van extra betekenis zijn binnen LOB op school en in aanvulling op Qompas en de online omgeving van Keuzegids. Zo is het tijdens één-op-ééncontact met een leerling of met ouders fijn om fysiek door de gids te kunnen bladeren. Hetzelfde geldt eigenlijk ook voor LOB in de klas. Een fysieke gids biedt leerlingen namelijk weer een andere ervaring van oriënteren. Het gemak van iets snel opzoeken is ook groter als de gids op je bureau ligt.

Hoe werkt de online omgeving:

Aanbevolen route: inhoudsopgave

Op deze manier kun je navigeren door de sectoren en de bijbehorende opleidingen. De inhoudsopgave vind je **onder de knop 'Gids'** in het horizontale menu én je vindt deze aan de **rechterkant van het scherm in kolomvorm**. Klap de sectoren uit om de artikelen te vinden en klik op de **'artikellinks'** om bij het artikel terecht te komen waarin diverse verwante opleidingen besproken worden.

Door de inhoudsopgave krijg je meteen een overzicht van de mogelijkheden. De leerling kan hiermee verkennend oriënteren en de decaan wordt voorzien van informatie over het studielandschap.

In de rechterkolom vind je onder 'start' een reeks informatiepagina's over studeren in het algemeen en studiekeuze.

Zoekfuncties

Onder de knop 'Opleidingen' in het horizontale menu vind je de volgende zoekfuncties:

- Route 1: sector + stad
- Route 2: sector + stad + hogeschool (verschijnt na invullen stad)
- Route 3 sector + studierichting (verschijnt na invullen sector)
- Route 4: sector + studierichting + stad
- Route 5: sector + studierichting + stad > hogeschool

Je vindt hier ook een knop naar de **lijst met alle opleidingen A-Z** en een knop naar de lijst met **de beste opleidingen**. Deze informatie vind je ook weer in de rechterkolom onder 'alle opleidingen'.

Onder de knop 'Hogescholen' in het horizontale menu vind je een zoekmenu toegespitst op het vinden van hogescholen:

- Kies een provincie > je ziet alle hogescholen in deze provincie
- Kies (ook) een stad > je ziet alle hogescholen in deze stad
- Kies (ook) een hogeschool > je ziet de opleidingen van deze hogeschool
- Klik door op de oranje link van de hogeschool > je krijgt een overzichtspagina van de instelling met alle locaties en opleidingen
- Klik door op de oranje link van de opleiding > je krijgt een overzicht van de andere instellingen waar je deze opleiding ook kunt volgen + een verwijzing naar het artikel waarin de opleiding besproken wordt

Onder de knop 'Zoeken' kun je zelf de opleiding of hogeschool intypen waar je meer over wilt weten. Deze zoekbalk vind je ook direct bovenaan het scherm.

Helpdesk en colofon

Wanneer je naar aanleiding van het werken met Qompas nog vragen hebt, kan je contact opnemen met de helpdesk. De helpdesk is op werkdagen beschikbaar van 08.30 tot 17.00.

 Telefonisch: 071-581 55 90

 E-mail: helpdesk@qompas.nl

 WhatsApp: 06-10 49 12 08

Colofon

De 'Mentoren handleiding havo/vwo 2025/2026' is een uitgave behorende bij Qompas LOB voor havo/vwo.

Uitgever Qompas B.V.

P Postbus 1100, 2302 BC Leiden

T 071 581 55 81

E info@qompas.nl

W www.qompas.nl

Qompas is uitgever van digitale media op het gebied van studiekeuze, loopbaanontwikkeling en burgerschap.

Met de volgende methodes dekt Qompas het gehele LOB-proces af:

- [Qompas leerlingvolgsysteem](#) (leerlingvolgsysteem voor mentoren, decanen en vakdocenten)
- [Qompas Talent](#) (leerlingmethode doorlopende leerlijn voor vmbo, havo, vwo en studenten mbo)
- [Qompas voor de klas](#) (klassikale lessen voor burgerschap en LOB)

Disclaimer: De websites en producten van Qompas worden gedurende het schooljaar ontwikkeld en verbeterd. Het is dus mogelijk dat deze handleiding niet volledig is.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

© 2025 Qompas, Leiden

Deze mentor handleiding
is een uitgave van:

